

Libri I Capitulū I Fo. I

Q[uod] formicarii p[ro]prietates p[er] multis
vniuersitatis editionib[us] sunt inspiciende. De
triplici labori differētia. De appeten-
tia miraculis. De eis q[ui]bus eucharis-
tia miraculose data est. Et cur sensi-
bilis aliquādo deuotio subtrahit.

Capitulū primū.

Vnde ad formicaz opiger; et considera vias eius; et disce sapientiam, q[ui] cū nō habeat ducē ac p[re]ceptorē nec p[ri]ncipem; parat estate cibū sibi; et cogre-
gar in messe q[uo]d comedat, aut dives il-
le Salomon p[ro]m̄ in hoc ph[il]ius et theo-
logus Prouer. vi. Quo in loco tria te-
docer o p[er]iger attrēdere p[ri]ncipalit[er]. Pri-
mo p[er] p[re]ceptoris mādarū cū p[ro]mittit,
Vnde et disce sapiam. Sed o p[ro]p[ri]etate te-
poris excessū; ubi subiungit, o p[er]iger. Ter-
tio gnori aialis exēpli; q[ui] cōcludit ad
formicā cū suis p[re]paratiib[us]; q[ui] si huma-
nis applicaneri morib[us] vera reuera-
ditas sapientiā. Eandē em ob cām oli-
n[on] p[ri]ncipio n[on]r[er] or s[er]mō n[on] frater Tho-
mas ibabat[ur] lib[er]t[er] moralisant de a-
plicātis; cōsidē applicātis etīma et miracu-
lo suo facta tpe. ne talia aboleret obli-
vio mater ingratitudis. Nō autē ut re-
or leuitate causa materiā assūpti de for-
mitis poti[us] q[ui] de aliis; s[ed] minutis aialis-
bus; q[ui] in talia oīa nibil reperi natu-
ras sagacius; et morali discipline boīs
accēmodati. Quia in re nedū sup[er]ētis
sunt Salomonis / re p[er]petiā per cuius lo-
quētis spūlēti auctoritatē imitor di-
cens Prouer. iij. Quattuor sunt mi-
nima terre; et p[er] sūt sapientiora sapiēti-
bus formicē p[er]plus infirm[us]; q[ui] quidē p[er]-
parant in messe cibū sibi. et de lepuscu-
lo locusta / et scel[er]e posteri p[er]ordi-
tisq[ue] inter formicarū p[ro]prietates in ge-
nere iuxta 2paratiōis gradus tripli-

etīcē puida oīim Malch[us] / q[ui] captiuo
dicit[ur] monach[us] sue cōpunctiōis bausis
se legitur documēta salubria, ut b[ea]tus
Hiero. in eiusdē scribit legēda. Logis-
tans inq[ui]t Malch[us]; dū capt[us] in eremo
pecudes pascerē / aspicio formicaz an-
gustuz gregem; vēhere videntis onera
maiora q[ui] corpora. Vnde herbaz / q[ui]dāz
semīna forcipe oris trahabant. Vnde co-
gerebant humū de fōcīs; et aquarū
meatus aggerib[us] excludebat. Ille ven-
ture hyemis memoris / ne mādefacta
humus in herbā horrea vēteret in lata
semīna p[er]seinebant. Helictu celebri
corpa defunctoz portabāt. q[ui]dāz ma-
gis mirū esset; in tanto agmine egredi-
entes nō obstabāt intrātib[us]; q[ui]n potius
si quā sub fasce vidiſſent et onere ceci-
disse / suppositis bumeris adiuvabāt.

Quid multa: pulchrū nempe mīhi et
nō modici p[er]deris spectaculū dies il-
la p[ro]buit. Unū ipē nāq[ue] recordat[ur] ip[er]l[us]
sapientissimi Salomonis ad formice
sollertia nos mītēt[ur]; et p[ig]ras mētes
sub tali exīmo suscitatis; cepti tēdere ca-
ptivitatis; et monasterij cellulā q[ui]rere;
ac formicaz illorū sūltitudinē diſidera-
re. Ubi laborant in mediū; et cuī nihil

cuīusq[ue] p[ro]prietū sit / oīim oīa sunt. Eū igi-
tur in p[ar]va admiranda aialia; nō ex-
cipiendo brevē in volatilib[us] apē; nullū
formica repertis sagaciūs; siml[er] quo-
q[ue] morali discipline boīs accōmoda-
ti[us]; idcirco iuxta generale p[ro]missā tra-
ditionē ei[us] p[ro]prietates in seq[uen]tib[us] hu-
iis opuscūli librīs ac tractatib[us] recita-
bo; nō in libro formicaz orū p[ro]prie-
tatis scribēdo nisi q[uo]d b[ea]tus Isidorus
Plini[us] / Solinus / et ipse Aristoteles
tradunt; sūl[er] queq[ue] et d[omi]n[u]s Alberthus
mag[nus] in suis de aialis us librīs; aut
parant in messe cibū sibi. et de lepuscu-
lo locusta / et scel[er]e posteri p[er]ordi-
tisq[ue] inter formicarū p[ro]prietates in ge-
nere iuxta 2paratiōis gradus tripli-

Libri

Primi

tes qntuplex differētia: s_z quas qnd_s s_z domib_s vias rectas & occultas fo-
erūt libelli ad mores hominibus vel bricāt: qbus satis occulte sepe in hoc
malos applicabiles. Prima differētia tant. Nona. tā marces qd_s femine ad la-
ex opatōe formicar_s sumit. Qz quedā borē egrediūt vniuerso p turmas. De
mortuos sepelire vident. Blie in labo-
ribus lucrosis sedulo occupans. Blie uant. ne ille q exēit reintrare volentes
postant in vijs publicis/ iter quodā-
mō oītēdere conantes: ne erret alqua.
Secūda differētia ex moru sumit. qz
quedā repn̄t emīnō. Blie alas acqrunt:
Blie volat. Tertia differētia in quāti-
tate considerat. qz quedā sunt parue.
Blie maiores. Blie maxime. Quarta
differētia in pcessu etaris videz. cu_z q
dam sint in ou_s. Blie vermiculi nati
nouit. Blie aut q iam possunt genera-
re. Quinta differētia est in colore. qz q
dam nigre. Blie rubae. Blie forme & q
licet alteri^o. vt in ethiopia. ¶ Piger.
Quis mi formicar_s p̄p̄a itineriubus:
& ibi disscere sapiam: vellel ut cap̄ cō-
stituēs singulas exp̄meres. vt bis q̄
p exemplari habitis/ facili^o deinceps &
delectabili^o mores valeam^o diligere.
¶ Theolog^o. Ut noueris ḡl. put ex p
europ^o doctoz dictis elici pot autenti-
cias)cōditōes formicarū annectā sera-
genas nū nero: vñq libello tradēdo
duodenariū. ¶ Sub pmo sit hec in or-
dine. Prima. in opatione sua formice
differit triplice: vt p̄missum est. Se-
cūda. be q sunt nigre parue sunt mole
corpis: s_z vñre excellit matora aialia
Tertia. quis viuat in grege/ nō tñ re-
g_s habet ducē nec pceptore. Quarta.
cavitas cap̄ est differens mltū ab apū
politis: dū ut regnū hōbēant monar-
chici: nō aut ille. Quinta. & si monar-
chā careat: tñ sibi mutuo trāqllit_s obtē-
perat. Sexta. de sua republica iest cis
qdam ratio cura & memoria. Septia.
domū simul sine civitatē construunt:
quē distinciam habitaculis diversis
plātarū tegit partcul_s. Octaua. in su
nat si egrotat. vñ ab cis sagacissime q-

Capitulū

prīmū

II

tenf. Quarta. p̄bilocene formicaz & cāt ne germinent; & secreto recondunt.
cap̄ oua aude q̄rit & comedunt. qz ex
bis cōalescūt egrote & sonore efficiūt.
Quinta. fo: micaleon cibū fo: mica
nū rapit & edit in hyeme. qz in estate ī-
prouid⁹ nibil sibi de cibo refuat. Se-
cta. quis nūd⁹ formicaz odore bono
redolat; n̄ si super eo ligna noua & te-
nera. aut ex his lagena terantur duris &
fricent; fetoriē qndā notabilē contrahet
expunt. Septima. qñ lucri causa in-
toue & extra domos abulat / sepe a for-
micalōe insidiose necant. Octauo. for-
mi e v̄b̄ sunt no sue/faciliter fugant si
ibi orbiculariē ciner & sgant. Nona.
formice dicunt esse in Ethyopia grā-
des/adeo ut canib̄ similent. Decima.
surū tales pedib̄ ex arena legunt fo-
dere. Undecima. cedē a se effossum au-
rū qd̄ cib partū aut nibil pdest/custo-
dire diligentius dicunt. Duodecima.
boies q̄ cib aurum furtiu: subtrabūt/
& vigilantes ad ne c̄ psequunt. ¶ Pro-
ibello q̄to. Prima est 2ditio: q̄ in eta-
te p̄cissū ḡdu crino portunt præcto.
Secunda. oua formicaz colore sc̄ al-
boset q̄nitare parua & rotunda/oblo-
ga & columnaria. Tertia. oua eaꝝ sunt
odorifera & ifirniꝝ quibusdā anialib⁹
medicina. Quarta incrementum oua
tarum suspicunt: in loco calido. & ver-
sus solem: vbi posta a parentib⁹ p̄mo
in vermes albos/ & exinde in formicaz
complent. Quinta. turbata domo oua
stūdo se solē tollit & ad nūdū reporta-
re. Serra. cib̄ formicarū sunt fruct⁹
& berbz succi: quaz enām partes se-
gant. & cum cib ad nūdū revertunt.
Septima. formicis p̄ alib⁹ est prop̄uz
q̄ in maiore sua etate virtute crescent.
Octauo. grana frumenti eligunt. s̄ hor-
deū modicū curant. Nona. grana de-
re ipsa autumo; sed solo nomine mu-
llancū humida sint & cōpluta. Deci
tue collationis gratia. Nulli scias nos
magno solliciter colligunt & decortis

cāt ne germinent; & secreto recondunt.
Undecima. s̄ tec m̄ltipli onera red-
dūt portabiliora. Duodecima. hyeme
q̄escunt; & cibo fruunt estate collecto.
¶ Pro libello vltimo. Pr̄ta. icolore de
nig⁹ p̄ma est formicarū differēta. Se-
cunda. q̄ domos edificat extra solitudi-
nē. p̄p̄ boies/ devastatiōes crebre pa-
tiunt. Tertia. frig⁹ que ouis cap̄ sup-
ueniēs plē ipedit; aut retardat. Quar-
ta. alis carentes / v̄l nūmū p̄grediētes
in publicū ab alijs bestijs facilis vecā-
tur. Quinta. v̄scossis humorib⁹ & tēpe
state ab incessu & a labore prepediunt.
Sexta. q̄ sibi a vino v̄l a vippa n̄ cauet
subito ierbiant & q̄uit. Septima. co-
mestē ab hoib⁹ eis nocēt; nō bestijs oī-
bus/ s̄ q̄busdā p̄ficiunt. Octaua. formi-
caꝝ ubi nōnunc se cadavera sialium
mortuorū. Nona. se ledentes boies hu-
more acuto p̄gunt. Decima. manus
inquinant boies si multū tangunt. Un-
de: tma. radices ledit arbor̄ vbi iuxta
eas nūd̄ficare sinunt. Duodecima. ad
sumitates scandit arbor̄; & sibi earun-
dez arbor̄ flores & germina ledunt &
rodunt; cauātq̄ fructus tenerrimos.
Vides igitur piger/ quo imitabilius
p̄rietatum diuersitates eterna sapiē-
tia in minuto animali locauerit. ¶ Pi-
ger. Videor; & fortassis in video: q̄ me
iam vice tertia non proprio/ s̄ noīe po-
broso p̄igrum vocatas; quem a tempo
re quo religionem approbatam profes-
sus sum/ sc̄is acidiam odisse; & nō to-
tam euaserim. Nam auctores alij qui
suis cū discipulis de exemplis habue-
re dialogum/honesto eos allo: uti sūt
nomine proprio aut appellatio: tu ve-
ro inchoas a cōuicio. ¶ Theol. Te p̄
gri hominis v̄l io irretitum esse non
deū modicū curant. Nona. grana de-
re ipsa autumo; sed solo nomine mu-
llancū humida sint & cōpluta. Deci
tue collationis gratia. Nulli scias nos
magno solliciter colligunt & decortis

Libri Primi

signati viciū actu caruerit. Quid enim obfuit Thadeo aplo: q̄ cum pditore Ebri Iuda par nomē habuit. Ubi de morū in aliq̄ constat differētia/ paruz refert qd sit de nominis conuenientia. Sicuti namq̄ solum vocabulū nulli hominū bonitatem tribuit; ita nec cui cunq̄ nota viciōsi nominis i p̄um virtutis donū admīt. Ni fallar mēs ita fuit Chrysostomū cū ait in quadā sententia. Si diaboli nō mē aureis litteris scripseris/malignitate tamen nō carebit; et si nomen dei tetric nō nullis de p̄inxeris characteribz/nihil diuine bonitati nocēbit. Uocum itaq̄ prurientia vocabula non curemus magnopere: sed virtutes peout cepimus de formicē p̄: proprietatibz satagamus proficere.

K Piger. Tranquillatus a murmure videor. Ut assēris unde q̄so cepta moralī doctrina candē velis deinceps p̄se qui: **S** Theol. Prima formicarū prēcītata est differentia et prop̄etas: q̄ in operationibz suis formice plurimū differunt. quia quedā mortuos sepebunt. Alię lucrosis occupant sepe labōribz. Alięq̄ stare vident̄ in vijs publicis: iter quodāmodo ostendere molientes alij ne deuident. Per que dat intel̄ligi: q̄ nulli homini p̄sertim minus ecclasiastico licet vacare acidie vicio: sed cunctis studēdū est ut ilia aliquo sem per occupari exercitio. Sunt em̄ in cētu ipius ecclie ad instar formicaz ex ercitia varia: et tres operationi differen tie pluri m̄ distantes apud dēū in merito. Quidam sunt in m̄ndo dorēti līcitis/ sed circa corporia pressi labo: ibz. putra mechanci: p̄ sustentatiōe sua et suoq̄ necessarioz. Et maxime bi q̄ in operationibz in sericordie co: palibz pri mo obsequuntur. quibus nō semp̄ de ad credēdū nō sufficiunt: iudicē p̄ die bēnē insisterē: s̄z eisdem interdū omis. videris esse p̄xim⁹. Iudei (in q̄ ap's) sis vacare melioribz. In seculo em̄ vel signa q̄rū sic greci sapientia. et salua-

in infirmitate existētes velut mortui sunt: vel in morte quadam cōstituti. ut illud cantici ecclie. Media vita in morte sumus. Supra em̄ tota vita est in celo. Infra tota mors est in inferno. Hic aut̄ in media vita sumus: q̄ q̄ xp̄us quendā vocare volens/sibi direte Matth. viii. Sequere me: et permitte mortuos sepelire mortuos suos. Tā Bern. Notādū est in hac sententia: q̄ aliquid minora bona p̄termittēda sūt xp̄e virilitatē maiorum. Sunt alij lucrosis studātes labo: ibz in sp̄ualibz bonis videlicet religiosi et clerici: q̄ p̄sones et laudes canōicas a suis et aliis aībus nocte dieq̄ hostes fugāt inuidiles. De quibz ait Ap's. i. Tim. q̄. Qui bñ presunt presbyteri/ duplice honore babeant̄ remuneratiōe s̄z diuinap̄rit et humana. vt glosa insinuat̄. Sunt p̄terea alij q̄ in plebeoz oculis tota die stare ociosi vident̄: et q̄ corporalibz se nō inuolunt̄ exercitibz: q̄ tñ in via morū veri duces sunt boim simpliciis methodū ostendentes mandator̄ dei. quēadmodū sunt boni doctores et plati ecclie. de quibz ad Eph. iiiij. dicit ap's. Ip̄e dedit quosdā quidē ap's. quosdam aut̄ p̄phetas. alios vero enāglistas. alios aut̄ pastores et doctores ad consummationē sanctop̄ in opus ministerii. in edificatione corporis L̄bit. Primi ergo boni: secundi meliores: et tertii optimi formicaz imitant̄ opera.

S Piger. Vellem q̄ singula in sc̄natibus capitulis pbare p̄ moderna aliqua miracula. sicuti ipsa iam roborasti sacre scripture auctoritatibz et formicaz p̄petratibz. **S** Theol. Si sacre scripture auctoritas et veterē tibi miracula videris esse p̄xim⁹. Iudei (in q̄ ap's) sis vacare melioribz. In seculo em̄ vel

Capitulū

prīmū III

to; March, vij. Multi dicēt mihi in
 illa die, dñe, dñe; non in noīe tuo pro
 p̄betauim⁹; ⁊ in noīe tuo demōia cieci
 mus; ⁊ in noīe tuo, & tutes multas fe-
 am⁹. Et tūc p̄ferebor illis, qz nūqz no
 uī vos. Discedite a me q̄ ogamini iniq
 tate. Super q̄ beth⁹ Greg⁹, ii. li. mōra.
 Hac sententia dñi intelligi: q̄ in bōib⁹
 caritas/bumilitas /nō aut̄ debet ⁊
 tuū signa venerari. Unū nūc sc̄tā eccl̄ia
 etiā si q̄ sunt heretici⁹ miracula desp̄i
 cit, qz p̄batio quidē sc̄titatis nō est si
 gna facere. qz hec sanctitatis speciem
 nō esse cognoscit; sed p̄ximū vt se dili-
 gere deo vera/de proximo meliora
 q̄ de seip̄o sentire. Et b̄tū Aug⁹. lib.
 lxxiiij. q̄ dicit. Intelligi⁹ quedā mi-
 racula etiam sceleratos boiles facere/
 q̄lia sc̄ti facere nō p̄nt. Et statim causā
 huius adiungit idē dices. Qx non ideo
 posteriori loci apud dñi arbitrādi sunt
 esse scelerati⁹ iusti. Nō em̄ accepto⁹s
 erant apud deum magi Pharaonis/
 q̄ populus israel. quia nō poterat ille
 populus facere qd̄ illi faciebant: qz uis
 Moses in virtute dei maiora porue-
 rit. Unde reuera mali non possent illa
 facere nisi p̄missi, boni aut̄ si dareb̄t eis
 a dño, possent ⁊ illa ⁊ maiora facere:
 nō in sine recta ordinatiōe dñi est q̄ n̄
 dat hec p̄tās sic ⁊ mālis. Unū subdēs
 causam quare nō dec̄tis dicit. Jo non
 oīo sanctis ista tribuunt: ne p̄nctiosi⁹
 sac̄m in eo nō destitit crescere. Ut p̄ in
 simo errore decipiāt̄ s̄firmit̄ existimā-
 tes in talib⁹ faci⁹t̄ esse maiora dona qz
 in operib⁹ iusticie, quib⁹ eterna vita cō-
 para⁹. Propterea dominus prohibet
 hinc gaudere discipulos cum sit. No-
 lite in hoc gaudere quoniam sp̄us vob⁹
 subiecti sunt: sed gaudete quoniam noīa
 nostra scripta sunt in celis. Luce deci-
 mo. q̄ Piger. Miracula adduci nō d
 fidei ⁊ veritati ipse credam fidei ⁊
 diuino nntu modū aliquę q̄ mediāte
 disciplinis moralib⁹; sed p̄ opter puls⁹
 acquirere p̄ equi pollentiō qd̄ sumere

Libri

Primi

ne quisbat pro sacramentū presentem. Si tem illicti opus videbatur in taceo facere
bat em; quod semper dei misericordia voluntate Ego Theolo. Ut satis reor nihil bonum go-
tē bona pro facto acceptar quā propria nem tuit et virtuosi huic divina clementia
eligētia opus extrinsecū nō vetat. Fecit abstulit deinceps; sed solū sentimētus
igit quod tū in se fuit quod propria poruit: se ad sam quoddā ademit corporeū in quod paruo
cramētū eucharistie preparādo die proser vel quidem nullū constitit fin nostras
tim et hora qua eucharistiā habere hi sed sophiam atque doctrinam mercim, quod
similiceta sacerdote proprio nom i valuit. portius nōnūque imperfectom est promotom.
Non promotom si opportunitas arriserit sacralte ne in via deficite quod sit merita. Unde
proconfessus est, cibū precedenti die sumo etiam fortioribus sepe in dei vincula labo-
prolit moderatur vice ieiunij. Deinde de rantibus talia subterabunt sentimēta
uotiom vera et meditatiōes stas in ara dulcia; quod opus est ut aliquā denfinitir
cordis corā dei viuētis oculis/macta misericordia. ut docet brūs Bernh. in epistola
re se et actuare solebat sollicitus quod potum ad frēs de monte dei. Et fortassis etiā
ut. Et rādē infra mīle officiū et potissi dicitur penitentia nō caruit pro multis bo-
me cōmunitatis hora om quod desiderio ponti oraculi visas circūstātias: sic Zacha-
terata diuina periter clementia; ut se tang rias ambigere vbi dubitare nō licuit.
Et sacram pricipē efficeret; et bona volūtus quod Nigredo quod significet. De quod sancto
rāte pro facto acceptaret. In cuius euiom quod ḡinibus a Libio desponsatis; et quod de
dentiām ut corpus subiaceret spūtus; et vem us simplicibus plur solet dare. Lop. quod
diuina bonitas bone volūtatis munus Roedo ad formicay codi-
acceptaret pro factori idcirco cū sacerdos protionē alia quod est: quod hec quod nigre
ore proprio sacram sub specie panis solebat sunt que quod sunt mole cov-
accidēter iste del famulus tūlo pectore/tūc prois/sed virtute et ai industria excellunt
etiam labia sua agnūt. Et ecce mira res. maiora aialia. Per que dafit intelligi
nā diuino (ut pie credi pot) miraculom quod quod dei famulus se in exteriora appa-
occidit: ut quod ita se disposita illito lin-
tētia proprium et beales; reuera mu com a do-
gue eim hostie proscēte quod procula adhes-
rere cepit deuote dulcie et sensibilitate: et iusticia procellūt cecos; quod in hoīm aspe-
tate ut necāriū videre eim raut ista an-
quā sensit proculaz de ore quod verebat/
ponere: aut quod faciebat/ procepta deglu-
tire. de quod cū mīstrarem sepim; et rādē dubi-
taret/ an illō advenire diuinitus: quod am-
die cū diuina audisser et procepisser ut prota-
erū est: finito missae officio certiorari vo-
les/digitū ori spōsate. linguam tāgere
voluit: sed digito alba quod grīcla ut vi-
sus ondīt ibesit sensibilim. quā ori reipo-
litā superst ut antea. Hoc deinceps pro de-
cursu vite sue nūc sed muruit proprialz
et bonis ogibus nō minus quod pro desisteret.
Conprecer. Scire velle cur bea donū de-
sup famula voluit subterabere quod nibil
uerit se sic guulus; bea est maior in regno

Capit

Capitulū

secūdū mī

celop. Sepe siquidē in paup̄ib⁹ & sim
placib⁹ ac a mūdo abieccis hoīib⁹ maio
ra vidim⁹ virtutū / & nōnūq⁹ miracu
loꝝ diuinop⁹ indicia q̄t in bis qui ali
os in dignitatib⁹ vel sc̄ientijs p̄ire vidē
tur. Derideſt inq̄t brūs Job ibidē. cap.
xii. iusti simplicitas q̄ est lāpas cōtem
p̄a ap̄o cogitatiōes diuiniſ. s̄z para ad
ips⁹ statutū. Diuites em̄l ut ſuḡ codez
dicitb⁹ Greg⁹.) virā simpliciū in b
mūdo hūlē abieccam̄ despiciūt. Si
cū an occulti iudicis oculos emicant:
bonorari metuūt / despici nō refugiūt
corp⁹ cōtinētia afficiūt & ſola in aio di
lectiōe pingueſt. ¶ Piger. Poterſ
ne de ſilb⁹ talib⁹ exim n̄o factū tpe p
p̄nti recolere. ¶ Theolog. Poſſum: &
ſpero mltū accōmode n̄o ppoſto. Ut
debat ſatis nouis ſoror qdā in mona
ſterio qd̄ Tues dicas Lōſtatiēſis dioſ
ſororū ſimpler & recta ac deū timēſ; zc
larrig⁹ ſue religiōis inf mltitudinem
q̄toꝝ ſatis impfectap⁹: vt notū eſt lo
ci noſcētib⁹. hec ſacrificie p̄erat & ſacra
rū veltū p ecclie officio: cui ad honore
ſclop. q̄ ſunt in p̄ia multo tpe deuote
obſecuta fuerat. Intravit aut ī ſta ſo
gine ſatia puecta exīte morbi pidi
me pefis monaſteriū: & ſacrificiam
ſta cū mltis egrotare fecit ſetimonia
lbo. Lūq̄ deuote ſumptis eccliaſticis
ſacramenti om̄ib⁹ ab iſta ſcr̄a vrgine
due ſorores id p̄e agoniā conſtituerē
tur: iacentes in alia camera diſtantī q̄
infirmitate ignorabat reiſtē vrgis:
cepit audire & videre celeſtē harmo
nia & angel⁹ p̄ntiā circa locū ſcr̄e vir
ginitatis. dixerūtq̄ ſibi ſuētib⁹. Num ou
dit⁹ & videtis qd̄ celeſtēs exercit⁹ ca
nūr & ſacilit̄ circa ſororē n̄kā quā gro
vare nō nouim⁹? ſz felicit̄ ſā migre vide
m⁹. Sicq̄ oī ſili⁹ brē vrginis in ma
gna alacritate corporuſculū ſlīḡe p̄p̄iū:
ſz diuīs ex prouidentia in eu cepit bis

ne ſoror. Aliud exēplū. Preterea reue
rēdo p̄i n̄o p̄uinciali referēte audiuit
q̄ nup̄ p̄dōes & raptoreſ qdā vias de
uertas obſeruabāt: an ne aliquem viꝝ
capere valerēt / a quo p̄ vim lucru tpaꝝ
emolimēti cōquirerēt. Fuit autē p̄tunc
in ciuitatula impial⁹ quā ſuene q̄ Blē
dicit / ciuiſ qdā ſimpler & recteſ: q̄ in
ſuis negocijſ itinerās in manus p̄dē
ctoꝝ raptor⁹ venit. a q̄ cū q̄rerēt vnde
eſſz: Rndit q̄ de Blē. ut illi. Eſpt⁹ g
es. At ille rndit. Ite ſit in noīe Jelū.
Quo auditor: vñ p̄donū ſubintulit ve
lut alē Larpbas. Hāc inq̄t ce p̄iuſta
te q̄ ad nos nūq̄ bona ſequet ſortuna.
Erita ut credit diuinit⁹ in ſtute no
minis Jelū venit. Nā q̄vis virū cau
tē mltū ſolus captiuitatem ducerēt: tñ
mir⁹ mōis man⁹ eop̄ evaſit: & ad p̄ha
inuit⁹ raptoriū liber & ſalu⁹ reb⁹ & co
pe redit. q̄ nomē Jelū / id eſt ſaluator⁹
in ſua neicitate fideliciter invocauit ſimi
pliciſ & faciſ. Eſt etiā bodis in qdā ru
re p̄piq̄ ſaſ ſiuitati Nür̄bergē ſo
qdā ex paup̄culis p̄genita pntib⁹. bec
cū eēt iunior̄ (mō em̄ eſt ḡndeu) venu
ſta fuit corpe & recta aio ac ſimpliſſi
ma. Nā circa ſhmos ſuos pubertat̄ ari
nos Lb̄o ſuā vrginitatē dedicare ſtu
duit: ciuitates inueniſt fugere: & eſt⁹
oēs ſui cordi in xp̄m dei ſiliū ſpōſū ſu
um cepit dirigere. Tēravit tūc ex ad
uerso & multis annis poſtmodum de
monis neq̄tia p̄tra hāc pugile ſe erige
re: & nocti no ten: p̄e nunc ſtr̄pitib⁹
horribiliſ / nūc ſo ſop̄iſ ſiuct⁹ ſcu
liib⁹ / & tādē dom⁹ quā libitabat ruia
fātasticā ſetis q̄ ſaſiſbar ozoib⁹ ſc̄taz
foginē frere conat⁹ e & a cepto ppoſto
dāceſ. Szmētita e iniqtas ſibi. Nā ſo
go ſb ſacrediſture & p̄felloꝝ prudētū
pſilijs / p̄p̄iſq̄ ſfortata oī oīb⁹ mediā
te d̄ nā ſr̄a n̄ mō hōſtēcēar⁹ p̄ui p̄edite
ſz diuīs ex prouidentia in eu cepit bis

Libri

Primi

ventorū tentatiōib⁹ ignis diuinī amo⁹ mor⁹ r⁹ spes art⁹ ad suū sponsū grāte
ris circa suū sponsū inflāmari ampli⁹ succrescerēt. Tēp⁹ qz postmodū ex sim
plicitate nimia tentatio qdam ⁊ ambi
chri⁹ desponsatiōem maxim⁹ cor⁹ ange
guitas in eā incidit; an ne h⁹ signū sus-
bat virginis; nullo qdē fedo aut tererri
ficiēs esset arre illius quaz tā fedule a
mo⁹ p̄mir⁹ amoreib⁹ gestiebat q̄tenus
aliqu⁹ specificare certitu⁹ die ⁊ se a xpō ve
lur spolaz diligi⁹ de q̄ in p̄dicatōib⁹ ad
virgines audierat deuotas exclama
tiōes sepi⁹ fieri. Orationq⁹ et⁹ ad h⁹ tē⁹
debat desideriū nō absolute ⁊ s̄ p̄ditio
nali⁹; vi⁹ si id dei volūtati foret bene⁹
placitū. Lū aut̄ in tali desideriō mul⁹
tis p̄uerasset mēsib⁹; quadā dle i hor⁹
peris exaudiuit dñs. Nā cū a iuvētu⁹
re rep̄ careret affluētia; bortū sibi p̄ vi
ctu⁹ p̄pū coluit; ⁊ vaccā emit⁹ vntē⁹; cu
ius lac ⁊ borti herbas varias frequē⁹
ter civitatis frūlit; ⁊ bis vēditis vice⁹
acq̄sivit tenuē. Uix vlls fmonē factū
nd populu⁹ solebat negligere; nec differ⁹ tuo fidē p̄or̄igētes. Fuitq⁹ locus iū
re i fra qndēna aut circis vt recipet dī
vinnissimū eucharistie scāmentū p̄mis⁹ ne p̄lectaratiōi ⁊ ut oīno defert⁹ ab ali⁹
sa p̄us sackali p̄fessione. Igī dñs i bor⁹
to post diuturna petite arre vota labo
ravit more solito ⁊ in banc verbo⁹ pru-
pit s̄niām. Q uinā fili⁹ dei signūz ali⁹
qđ tue despōlatiōis ego paupcula ⁊ i
cigna mereret accip̄e in tali bui⁹ bor⁹.
ti locello quo nūc oculis corporeis vi
sum dirigo. Et ecce in codē momento
olap⁹ amenos flosculos. erat aut̄ ptūc
tūp⁹ autūnale ⁊ circa festū bñi Mar-
tinī; qñ in nr̄is p̄tib⁹ nedū oīm floruz
emarcescere solet amenitas ⁊ v̄p̄ctiaz
tūc glaciep⁹ ⁊ nūiū ḡ licidia oīm fru
ctu⁹ ⁊ foliop⁹ vires ab arborib⁹ cōsue
uerūt decerpz; ⁊ enecare herbas in q̄.
buslibet hortulis. Gauisa est itaq̄z xp̄i
virgo ⁊ ex admiratiōe territa de tā in
solito spectacle; violas manu collegit
agnosceret ⁊ bui⁹ noticiā p̄ signūz doo
spria; ⁊ p̄seruauit sollicite, vt exide⁹
poscere; vbi p̄ solā fidem ambulare iū

Capit

Capitulū

secundū V

bet sacra scriptura: dei ratio esse vnde
sunt inquit Ecclis. ix. lucti atque sa-
piētēz et opa corz in manu dei: et tñ ne
fuit bō utrum amore an odio dign⁹ sit.
¶ Theol: Nō ex mortuis minis pfa-
ta laudauī ſigēne/ cuius vitā ſimplici-
tate colubina plenā/ et virtutib⁹ refer-
rātē ſepe ip̄e prefens et ab alijs ſide di-
gnis didici. Noſcē em̄ debes: q̄ i ſim-
plicitate cordis deū pure q̄rētib⁹ eius
clementia: q̄ſdam ac⁹ aut ad nullū/ aut
ad modicū vietiū iputat: q̄les ppetra-
tos ab alijs naturali vel ſigūra indu-
ſtria p̄dī ſepe p̄ culpa accusat. Ignor-
tia ſiqđē corz q̄ nō ſe de necitate lau-
dia/ p̄tum in ſimplicib⁹ boib⁹/ ac⁹ q̄ſ-
dō excusat in toto v̄l in tanto. Qualis
ignorātia ut p̄stat i ſimplicib⁹ abūdat:
et aliqñ ibi in eis mereft ḡfaz/ qñ in fa-
gionib⁹ factū incusat et auget p̄tūm.
Legia p̄fca in Uita patrū: Paulum
ſimplicissimū virū i naturalib⁹ mias
qđāmō dō p̄poitas/ q̄b⁹ ſe aſſeruit nol-
leib⁹ ſumer n̄li demō ab obſefio p̄us
recederit corporib⁹ ad vorti exauditū
ē, vbi ali⁹ fortassis deū rētādo it̄ s ei⁹
meruſſet. Appropinquat p̄fca tales
deo ſuīte in ſimplicitate ai puerili
noſcē; cui nec ecclia ſigē ſētigie
p̄ actib⁹ q̄s i adulēz punit ſigēt. Quid
q̄mirū ſi de⁹ in infinitū miferitoris/ eu-
ſimplici aio q̄rētib⁹ exaudit p̄uilegiati
ter. Memoresq̄ deniq̄ ill⁹ Gregorii
ne ſentētē q̄ ait: q̄ miracula nō ſe imi-
tāda/ ſi mirāda. et rursum iſti⁹ regule
iuridice. q̄ p̄uilegia paucorū nō faciūt
legē coem. In benignissimo iḡi dño
ſido: q̄ ſimplicas et feruor diui amo-
ris/ que ad xp̄m būtis habuisse credi-
tur/bāc ſigē ſe excusat et tētatiōtis di-
vine victor: et infup ip̄etarū meruit dei
filio qđāmō ſubarrari anulo: quā arrā
tāc postmodū in ſimplicissima ſeq̄bat
būtate/ charitate / et paciētia diuo-

ta: ut ml̄tis palā fieret q̄z corā deo mo-
rales formicē ſint magne q̄ntitate vir-
tutis/ q̄ tamē in mundi facie parue
videntur imbecilles et modice.

¶ Et in parvis aīali⁹ mirabilior del-
lucet ſapia. De reformatis miraculo-
ſe monasterijs: et quō ſaluari p̄nt quiū
deformata viuūt monasterijs. Ea. iij.

Viamuis formice viuant iſt

q̄ grege: nō tñ regē bñt ducez
aut p̄ceptorez. ut dicit Salo-
mon prudentissim⁹ in puerib⁹. In q̄
mirabil⁹ efna ſapientia opa in formi-
cis q̄z i gruib⁹/ in allecib⁹/ in apib⁹/ v̄l-
ctiā in boib⁹: in q̄b⁹ tñ differētib⁹ aīali-
um ſi aliquē p̄ceptorez duce aut regem
poſuit de p̄pha ſpe. Nec ita intelligēda
est Salomōis p̄fata ſnīa / ut penitus
nullū formica bēat duce ac p̄ceptorem
nec p̄ncipē: ſi nullū de p̄pha ſpe aut de
ſuo gñe: quādmodū apes et qđā alia
bñt aīalia. Nā a ſup̄mi coti⁹ vniuersi
p̄ncipis regimine et ducatu nibil ſeclū
di pot in rebo creatis. ut de his referta
est ſacra pagina. Et ut ait mūdi ph̄s.
Ab hoc ente/ ſez deo celū d̄pēdet et to-
ta ei⁹ natura. cui p̄cordat ſuī cōmēta-
toris bec q̄ ait auctoritas. Natura re-
cre et ordinate agit tāq̄ directa et reme-
morata ab agente in fallibili. Agēs af
in fallibile est ſol⁹ d̄⁹ antbonomatice.
Pofit itaq̄ antefata formicaz/ p̄ditio
q̄busdā ſctis boib⁹ ſpetere in deī ecclia
p̄tum i monasterijs degētib⁹: vbi nec
viva regula boni plati/ nec ſcripta fu-
tur norma a multitudine. Ubi tamen
nōnūq̄ boni boic̄ ſeq̄unt v̄triusq̄ ſe-
rus q̄ſi ſine rege ſuī ordis: bi em̄ q̄z ſu-
viuāt in grege / nō tamē regni habent
duce aut p̄ceptorez: ſolo Lb̄io dēpro / q̄
est rex regum et dominus dominanti-
um: cu⁹ ad iſtinctā gubernant̄ in ar-
duis: licet in alijs cōmunitib⁹ a ſugiorib⁹
regantur. Sicuti in multis vidiimus

Libri

Primi

hen solo noīe claustris et monasteris regulari obseruātia pene nullū regule
desformatis nūmī: q̄ reuera opture se batur in vīctu/in amictu/aut cerimō
et p̄ditorū boīm portū aliquā latribula / nūj vestigīū ordinis. Erantq̄ sibidez
q̄s sunt virtutū tabernacula: et dissolu- degeneres vita (qđ peius extitit) mul-
tionū veri sue tuguria / q̄s dei templi ti de nobiliū et potentū genere, p̄genie-
pastorofia. In quibz tñ aliquiens repi- ti: quales cū dñari in malū gesturi: fre-
unq̄ alio qui recto spiritu dei soli illud
bñ Job.iiij.ad lñam dicere possent. Lō
surgēs in turba clamabā: frat̄ sui dra- phus in polit.) iniusticia ferēs arma.
conū et socius stritionū. De q̄ et illud Teneat enīcīs quoꝝ merito, t̄p̄us q̄
Deus,xxxij.apte p̄t intelligi qđ d̄ ele paf miscētay loco andicto succurrere
cteo istael dicit. Inuenit eū terra deser- voluit, nā abbas loci defūct̄ est: et de
ta in loco horroꝝ et vaste solitudinis. statuta a monachis notabilibz nouis
circūduxit eū: et docuit: et custodivit q̄ paf eligi debuit canonice. Uderat tūc
si pupillaz oculi sui, dñs solus dux ei⁹ de gremio monasterij paucissimi deo-
fuit, et reliq̄ que ibi sequunt. Talis in ve- devoti: q̄ fm dictamen timorate p̄scē
teri testamēto sc̄tūs, p̄phera Niche- tie elegerūt vñ ex eis idoneū. Sed ex
os extitit: qui xtra q̄d ringētos viros aduerso affuit dissolutorū monachorū
phas noīe sol⁹ veritatē vite et doctri- multitudo oī fere religiōe vacua; q̄ de
ne servauit, vt tertī narrat Regū lib. suo grege morbido elegit et obiuit qn
xxij. Talis in utero sc̄tificatus Hieretaz in naturalibz qđē satī industria
mias fuit: q̄ aduersus fieri religionis mundana p̄ditū/ s̄z malop morbiū,
viros clamauit suo tpe. Nolite audire signē et oīdus malis accōmodū. Quel
verba p̄phaz vestroy. mēdaciū em̄ p postq̄ magnipēdit mentis ocul⁹ se ele-
pberat vobis. Hier. vij. Talis insup- cū cē in passo: et ducē gregis tā mor-
btūs paf Benedictus fuit tue vite tē bida/exemplō mot⁹ et visitat̄ diuina
pore. qui a falsis monachis rāndē ele- gfa/atq̄ mutat̄ in vñ alterū: vitez
ctus in abbate/mortis poculū p̄ vite quā gessit horruſt p̄teritā: formidauic
stipendio ab eis suscepit q̄s regimine
et loco deseruit, vt dīc̄tūs Greg. ii.
li.dialogoz. ¶ Piger. Potes ne simi- tere: et dubitare cepit/an zfirmatōem
le aliquē q̄ circa nostra vixerit tpa i cx- expectare veller: cū p̄pono se emēdan
emplū p̄ducere. ¶ Theol. Possū: qn foret. vītato tñ secūdo/ne eligeret do- di efficacit̄: vel an electiōi resignandū
tū memorie occurrit. Nā eo tpe q̄ i stu terlor p̄m̄ elegit. vt puro iterū inspi-
dis steti Colonien. filiū zfessionis ba- ra us diuinit̄. Ob hinc cepit abscon-
bui virū fide dignū/canonicū Tunga dite qntū licuit regulā quā, p̄fessus fa-
rcē, eccie, licētiatū in artibz: et sacerdo erat bñ Benedicti inspicere, restes re-
tem vita et Libertinū noīe: a q̄ ea q̄ se ligioni cōgruas et lecternis cūt̄ sue
quunk̄ p̄cepi: q̄s miraculose qdāmō vi adiūcere: et fm cibū et portū regularisē se-
delic̄ monasteriū sc̄i Jacobi in Leo- etiā in alijs ceremoniis regere. vt p̄fā
dio bñ Benedicti ordinis de sece de- ter suis aduincite zfirmatōe verbo et
formatiōis ad statū bone reformatōis exmo canere et dicere valeret. Venite:
deductū sit p̄pe tpa n̄a. Civebat em̄ et nō solū ite. Obēm itaq̄ zfirmatiōe
q̄s ibi monachi dissolutissime: vbi de et in scde pastorali cū attingēt̄s t̄pali-

Taliploff in
audio rationis
gratia.

Capitulū

tertiū VI

domini collocat⁹ / cognator⁹ suor⁹ po-
tē ad coercēdū rebelles monachos
invocata clāculū; die statuta domī in
trauit capituli, caplūm p̄mū suis tenu-
it; r̄ mēte suā diuinit⁹ iurataz mō
apud; addidicqz. Ecce me vidist⁹ hac
ten⁹ multo tpe vīrūz heu vīris moib⁹
pueris silēm; z ob id electū a maiori
fratru multitudine: p̄mitto corā vob⁹
deo z bēo Bñdicto iā vice alfa: me de
cētō nō vt ana / s̄ vos velle verbo p̄ce-
dere deinceps z exm̄. A scutis estis errā
tēseqm̄ correctū z peni entē. Et q̄
cunqz me seqndō regulā quā pfessi su
mus tenere voluerit: a me velut ouis
s̄ suo pio pasce pastore, q̄cunqz vōre
nuerint me vltorē habebit vscz ad carce
res inclusue. Dixit: z hec facta se oia
cūcīs q̄audiere stupētib⁹, nō obediens
ad plenū ſformauit: z ſbelles aut
penis affixit grauib⁹; vel a loco fuga-
uit, z ſi velut vinea dñi ſabaoth vscz
bodie dictū mōasteriū pſeueraſt in re-
gulari obfūtā. ¶ Piger. Illud op⁹
mutatiōis man⁹ dextre a deo faciū nō
minus autūmo fuīſe miraculū. ¶ q̄
divino numine corp⁹ aliqd de more
ell⁹ ſuscitatū. ¶ Thco. Aſſentis in hoc
bēo Aug. s̄ne; q̄ sit mai⁹ eſſe miracu-
lo iuſtificare impiū q̄ creare mundū.
bilem nibil rēſtire pōt diuine potē-
tē ſibi ho libertas humana recalctrat
revalēt. ¶ Piger. Hatis apō me ver̄ i p̄dicator⁹ n̄o. s. ordine/ſic ſcribit di-
nit in dubiū vnu qd̄ p̄vulisti in exm̄. cte p̄uincie in eplā cui⁹ initū. Inſtitū
quō em̄ verū eſſe p̄r qso: q̄ in monaste ſollicitudo. Ne inq̄ p̄p̄tati⁹ vſiū
rio oī q̄s regulari obfūtā ſpoliato ſetē p̄fessiū ſauget⁹ n̄e poſſit ſubre
quodſi aſſteris monachos fuīſe licet p̄re: volo vt null⁹ ſt̄ aliquā hēat diſ-
paucos deo deuotos. Nā ſine p̄p̄ta. p̄ſationē nūmox: aut quarūcunqz re-
no vītio nullaten⁹ vident⁹ poſſe vītē ſt̄ que ad ei⁹ ſit ſi ſine in ei⁹ vītē
q̄ de cōſtib⁹ bonis mōasteriū nō p̄uift co ſē ſollicitatē ſiue alio mō q̄libet cōuer-
gunt velut ſeculare ſeri tgalia oia ſi taat; niſſi cōſcio plato ſuo vbi ſit illa pe-
di puidere. Silco de corp̄m incōteinē. cumia vel alia res: z q̄liter dīſpēſet, nā
nō ſi de aiap inobedientia; ſine q̄bus i ſi quis ſcē faceret: z plato inſtitu bu-
ſtib⁹ vīt vītū mōasteriū. ¶ Thco. iuſmōi res dīſpēſet; aut dīſpēſadag.

Libri

Primi

suo ²filio seu arbitrio reseruaretur; p
petriū reputarē; et tāqz pfessiōis vio
latorē regularis ²demnari ē. hec Alber-
thus. Quarta regula est: si in his qbz
de licētia plati abūdat tpalibz / q̄ velut
migrat deformata; q̄s multi litterati
et gnes viri vocat semi apostatas, iux-
ta illō chii Luce. ir. Nemo mittēs ma-
re. Quarta regula est: si in his qbz
regno dei. ¶ Theol. Dare sup talibz
deo dicata cēsenda sunt nō ve mlti dis-
sipat; s̄z primo p̄fī fratri necessitatez
patienti subuenierit, qz ad hoc plusqz
secularis psona obligat religiosus; qui
multipliū iure astringit cofratri do-
mus sue subuenire citi⁹ q̄ seculari ex-
traneo p̄timo. De quo beat⁹ Jo, dicit
in sua canōica. Qui habuerit substāti
am b⁹ mudi / et viderit fratrem suū necel-
litate h̄e; et clauerit viscera sua ab eo:
quō charitas dei manet in eo: Filioli
mei / nō diligam⁹ p̄bo / neqz lingua; s̄z
ope et h̄itate. p̄ma Jo. 3. Quinta regu-
la est: si firmū bz p̄positū resignādi tpa
līa sibi ad incertū vsum p̄cessa et p̄latū
qñ idē debite perierit; et in reformatōe
monasterii qn optunitas arr̄ifit q̄tū sui magnū aliquē si p̄t q̄rat in regno
sua interest intendit cooperari fidelit̄ p
celoz. i. in ecclia. Magnus aut̄ est iste
loco et tpe. Ego ḡ in pfessiōis audiētis
vel mō rec̄stitus qn hec q̄ ista ab initio
tradit opinio a religiosa q̄cūqz p̄cipio
fuari psona: cā in salutis statu esse cre-
do: nō erro, q̄ errorē (si est) pat⁹ sū
corrigere. ¶ Piger. Quattuor mibz h
occurrit dubio: q̄ si rōnabile est queso
enodare velis. Primi. qd de bis sen-
tēdū sit q̄ adhuc in seclō sunt liberī / et
pdicra fuare p̄ponit: et sic deformata
q̄ in seculo sunt / voto m̄ de religionēz
intrādō sunt astr̄acti: nō recipiētes ino-
trostū nisi in locis deformatiōis. Terti
um qd de bis q̄ iā in deformato mona-
sterio sunt recepti et ad loca formata
venire possent; s̄z nolūt; pdictas tñ qn
qz fuāres. Quartum. qd de bis qui p̄
mū p̄bati in reformatiōis monasterijs / et
deinde ibidez pfessi / postmodū sine
necessitate aut causa rēnabili ad loca
psona pfecta in oībus virtutibz / que

+

5

B

instincu diuino / aut nutu alio ab al-
to: ret tute in aliquo viuat grege.
¶ De politie bono triplici. De errore
intrādō sunt astr̄acti: nō recipiētes ino-
trostū nisi in locis deformatiōis. Terti
um qd de bis q̄ iā in deformato mona-

sterio sunt recepti et ad loca formata
nō af ille. Distignit p̄patheri op̄ p̄n,
ceps i suo li. 3. polif. q̄ tres s̄espēs po-
litici p̄ncipat⁹. regnū v̄cz aristocracia
mū p̄bati in reformatiōis monasterijs / et
trinocratio. Regnū est monachis
p̄fecta in oībus virtutibz / que

bēant régimē monarchicū;

dīns ob apum politia. cū iste

Cap

Capitulū

quartū VII

rens in oībū bonū cōmune z bonū p̄p
um singulo; nū p̄ncipat̄ toti residue nū
studini boīm. Secunda sp̄s est Ari
stocracia: in q̄ plures virtuosi pfecti z
ture z sapientia dñat̄; singulis officiis
is p̄ponentes virtuosos boīcē z prou
dentes. qđ corrūpīt qn̄ regūt viciōs
boīcē z iniusti. Tertia est Timocra
cia; in q̄ multitudi dñatur boīm; qui
sug equalcs in honoribz cōstituti que
runt bonū tā dīvitū qđ pauperū. Hec
regimētis oīa sint bona: p̄mū tā re
gimen est optimū: tertiu infirmū: z se
cundū meli vltimo. His p̄ncipatiis
corriđent ex aduerso tres corruptōis
p̄ncipadi/nō recte dicēde p̄ncipatus
politicis trāsgressiōis eoz. Prīmū
qđ tyranides dīcit: z p̄essimū regimētis
z vbi rex vertit in tyranis; qui q̄rit vti
litate p̄priam in oībus / nō subditoriū
vilitate. Secundū est minus malū qđ
oligarcia nūcupat̄; in quo pauci z vi
cōf dñan̄ collecti z dīvitibz z paupi
bus non bonū cōitatis intēdentes / s̄
tā bonū suoz z amicoz p̄curantes
z erinde officia talibz distribuūt. Ter
tiū vocat̄ democratia; tolerabiliō; in q̄
multi nō mediocres / s̄ dñan̄ popula
res; non tā de dñan̄ curātes dīvitū /
s̄ suoz paupi tā mō. Prīmū q̄tyrāni
sunt nullū a sc̄ bonū querūt. Secundi
bonū tā q̄runt suoz amicoz dīvituz
z paupez. Tertiū ha tā suorū plebēo
D rū. bonū p̄curant. P̄ncipatus p̄fa
tos tres Israel del elect⁹ popul⁹ olim
successive habuisse videt̄. Prīmū qđē
in terris monarcha vnicū Moysen;
que sup̄m⁹ mūdialis monarchie de⁹
misit Ero.ii. d. Ueni: mirā te ad pha
raonē; vt educas p̄līm meū filios isra
el de egypto. Secundū qđē qn̄ Nume
ri. x. dñs ait Moysi. Longrega mibi
sep̄ua ḡnta viros de senio: ib⁹ israel/
so tu nosti q̄ sc̄nes populi sunt ac ma
gistrī: z auferam de sp̄u tuo: tradāq̄
eis; vt sustentēt tecuz on⁹ populi; z nō
tu solus graueris. Tertiū ho regimē
vel qđ idem p̄plus israel sustinuit Ju
dicū. xvij. vbi dīcit̄. In dicto illis non
erat rex in israel; sed vnuſq̄q̄ qđ sibi
rectū videbat̄ hoc faciebat. Dīxi autē
israel vniuersuz in terra primū mon
tia; in q̄ multitudi dñatur boīm; qui
archā vnicū habuisse; qđ ponēdo Mo
ysen se de celo/nō de terra ēē regē isra
el voluit. cui⁹ regimētis vsc̄ ad tēpora
Saul durauit. vū irat̄ deus israel re
gem p̄mo desiderāt̄ in terris ad Sa
muelē orant̄. Regi. viij. dīxit. Bud̄
vōcē populi in oībus que loquunt̄ tō
bi. non em̄ te abiecerunt/sed me; ne re
gnem sup̄ eos. z ibidē. x. Samuel po
pulo ait. Vos hodie pie istis deū ve
strū qui solus saluavit vos de vniuer
sis malis z tribulatiōibz vestris. Est
itaq̄ apud apū grege similitudo mon
archis seu regni; in q̄ de grege vñ⁹ est
rex z p̄nceps. Inter formicaz ho mul
titudine nullus rex habet eiusdē sp̄e:
s̄z a natura oīa naturāte/deo sez regū
tur ad fines debitos. In bacūt cōdī
tōe quidā z pauci boīcē plebei z sim
plices formicis sunt silēs; qui in mul
tis nō ab humano impio/ s̄z regunt̄ a
dei mirabilis consilio. quales in mul
tis locis reperi: in illis p̄cipue vbi ras
tis vbi cleris q̄ nō solū dñi precepta
istis vbi clerus q̄ nō solū dñi precepta
necessaria/vezetis ch̄ri cōsilia euāge
līca suadere deberer: nec vita p̄cēdāt;
nee doctrina sibi cōmissū populū; sim
mo pot̄ pfectōis vias violentas ag
gredi p̄ viribz impedit. Si em̄ aniaz
ta: ut educas p̄līm meū filios isra
el in locis taliusmōl bēniuolis nō subue
niret hoībus qui nec informātes ba
sent pastores; nec libros sacre scripta
re valent a sc̄ip̄is intelligere: vt quos
mūdus z parētela vt plurimū cons

Libri

Primi

tur ad malū trahere; quomodo q̄ so in ve-
ritate staret illud Ebri quod suis q̄ so
latoris pmisit Matf. v. 16. Ecce ego vo-
biscum sum oībō diebō v̄sq̄ ad p̄sumā
tione seculi. Si preterea et oēs p̄bi in
quāt; et videmus expientia: parentes
in omni specie suis prouident filiis in
bis que eis sunt necessaria; pater misi
cordiaꝝ et deus totius cōsolationis/
nūcqd ista omittet erga suos filios. Ab
h̄ nephas p̄i p̄ssimo ascribere qd
lupine feritati vir attribuit. Predican
do nāqz aliquid p̄ loca alemanie varia/
quidam aiap pastores ecclesiastici (p
ut reperi) publice cōtra fragilem sexū/
vīrginis alme volētem sequi vestigia;
vō verebant dicere sine distinctione q̄
cūqz: meliorem et vīliorē esse vaccam
singul' annis generantē vitulos; q̄ vī-
tulā iuuenculā et sterilē. Per hanc sen-
tētiā dātes plebi intelligere; q̄ fami-
ne gnantes in m̄fumonio p̄ferēde forēt
puellis manētibus in statu vīrgīneo.
Quales p̄dicatores reuera in hoc ma-
liciā excedunt. Vigilatū heretici; q̄ m̄fū-
monii vīrginitati nō p̄culit; s̄ errādo
eōre stu duit. quē velut ecclē hostē et sa-
me doctrine inimicū lacebat. Hiero. i
sua cōfutauit ep̄la. Parē erro: ē nō nūl
li vīduis seminarij q̄s inferiores ēē suo
statu matrōis m̄fumonij affirmāt. De
calibō aiap seductoribꝫ apte ad suā ple-
beulaz castissimus ait euangeliſta in
sua canonico p̄ma. Joā. i. Filioli mei
nouissima hora est. et sicut audiſtis q̄
āncb̄s venit; nūc anēp̄i m̄lā sunt. et
cōcludit post pauca. Sed vos vñctio-
nē habetis a spū' crō et nostis omnia. et
sc̄p̄. Hec scripti vob de his q̄ seducunt
vos; et vos vñctionē qnā accepisti ab
eo maneat in vob. De calibō Ap̄ls. Ro.
vñj ait. Om̄iqz spū dei agunt; hi filiū tē
req̄rēs v̄grinari c̄p̄it ad locū cre-
b̄i sūt. Et b. Jacoby adorare docet; vt
mitay in p̄f̄ ta dio es: v̄bi ecclā ḡtio-
nē spū sapientie q̄s in nēcessitate roga-
tur a deo dices. Si q̄s vestrū indige-
sapientia: p̄o vñl; a deo q̄ dat oībō aſlu-
ent et nō improperat; et dabitel. postu-
let aut̄ in fide nibil bestiās. ¶ P̄iger h
p̄bare digneris ista exēplo. ¶ Eb̄ os
logis. Enīt mee iuētūtis tpe qdā in
Lōstaneiensis d̄ oīcēt in rurali villagio
ultra oppidū impiale et fortis. p̄e Lino-
darō in fra nō vinifera/ s̄ m̄lū ſogini
fera: fuit in q̄ idī ſogo adulter facit pul-
chra et elegātor moribꝫ. In h̄ aspectu
capt⁹ est qdā (vt ip̄a m̄bi retulerit) le-
t⁹; et q̄tū coniūcio erat su' p̄eban⁹/vir
leuis moribꝫ et religiosus fere noīe.
Qui vuln⁹ ſue mētis ultra celare non
valēs/ venit ad laboratorium dīcte ſogl
nis: hōdest⁹ ſb̄ p̄mū ſe rethe demōis et
bibens: et tādē ad amoē ſu virginis
ausus est verb dūtaxar. puocare aīm.
Qd illa diuīo iuſtinetu p̄cip̄ies/ et mē
tē celibat⁹ ſic paulatī p̄dere intelligēs
ſi ſp̄tis caput nō p̄terere vīlico ita-
eta mēte et corpe rūdit vīriliſ. Dñe cū
ſb̄is talibō domū mē frēquentis nlla
ten⁹. alioqz repulſa ſuſtinebit ſecun
dia mediāt. Luiſille. Et ſi me dīligo
re mō renueris verb monita dulibꝫ;
me amab̄ tibi. p̄mitto nō p̄ modicuz
opibꝫ arta raris. erat em̄ v̄rile ſuſpe-
ctus incātator et de maleſicio. Verba
hec ſogo p̄ vēto habuit; neſe ad amo
re vīrile ſuſtinet vīlātēn⁹. p̄tia ſeſſat̄ ſh̄ de
noluto nō m̄lto tpe ſuſtinet ſuſtinet
rosas de vīro iſto c̄p̄it h̄z v̄l̄pari po-
ti⁹ ne'ciēs qd acciderit. Sensualitas
em̄ i ea velut ſp̄tis ad rōnis alq̄tienſ
p̄uſſauit oſtrūve ad amoē illūtū ſuſpe-
re velle. Qd illa p̄cip̄ies diuītis ſuſpe-
ſpirata ad m̄l; ſuſtinet ſuſtinet ſuſtinet
n̄ denotissime p̄ auxilio a filio ſpetrā
do iſplorauit. Gratias honesta ſc̄rē
bei ſūt. Et b. Jacoby adorare docet; vt
mitay in p̄f̄ ta dio es: v̄bi ecclā ḡtio-

Capitulū quartū viii

pride. Quo ibi iuocata pfecta est sacrificatio
terrena in ea aliquem locum hunc possit mali-
gnum spissum; sicut ppter ois in ea cessa-
vit hostis supersticosa machinatio quae ea
postmodum non est tergit. Ibidem etiam tunc
informata est diuinitate quae se hunc deberet
scire triare et rigere in iumentis. qd isor-
matore tamen deo dea est gfa virginiter po-
stea a parentibus homo pura tradita nu-
ptia cu viro oī laude digno tam deuote
virginis quae me non recolo copula repisse
mimontial. Statim enim postmodum ipsa
le oppositum trauerit; et corpe et aīo cum
bonesta pauperrate deo suorum. Ubi vi-
tu exor prouinciorum maritum deo oī cona-
tu fuisse docuit. Quid hoīs leue letitiae
cum tota domo sua vitauit; filios ples-
ser idolum hunc cepit frutum spectaculorum; et
filia et fruauit deo deuorā virginem. Sicutq
in iudei psalma est strepitum p domum tu-
mo necessarium ut eam si videres diebus
festiuis et quotidie in ecclia deuotio-
nibus extaticis raptam esse crederis in ce-
lum non minq virginem aliquam deuotis-
simam in suo monasterio. ¶ Piger. Ex
aduororio superius regis p. estito huic ho-
minali do uimenta notabilia. Pa-
mbo; qd gaudiis deus simplices se pure q
tates inspirat. Deinde; qd maleficos
metis innocetiam / et sancte metalis pfectio
cūstrop inuocatiōe in lūtū adiuuat. De-
mā tamen ibi videt mirabile; cur terraz
pedita sic iuocatas. Nam vidi locū et pa-
tria quam laudas et virginiferā; et quam
inhabitasse bac feminā asseris; est aut
terra inculta in vineris collibus et mon-
tibus aspera; et ad arādū iobedies; p pte
inobedientissima in qd ad lūfaz incole non
vias nec fucus; sed spinaz et tribulox
meritis fructu amarillimos. Et qd rari
non est huic nulla ibi virginium se mōoste-
ria; nec loca religiosorum reformata; nec
beginagis ibi sūt velut in Reni linea.
¶ Nathaniale ergo dicere possum;
a tamē sterili loco terreno p fructuū et spi-
ritualiū hoīm pōt ne aliqd boni esse?
¶ Theol. Per ea p qd tu locū vitupas;
et pīas spūi idoneā et comēdas. Nūqd
p Job. 8. cīna ait sapientia. Sapientia
non repit in terra sua ut vivētū. nam
Plato et sui discipuli loca reliquias fru-
ctifera; et p sapientia acqreditā terras iba-
bitanc pestilēticas. Et sic in tra Galilei
locū abicit et sterilis ppartiē ad alia vi-
cina loca i Nazaret pīmū i vero ore est
nob̄ sol iusticie xp̄ spōsus virginis; ita
bodie loca sterilita pīmū diuini inspiratiōi
et celibatui qd fructifera defuūt. Igit
ide tamē expō potes credere; me i illa
pē Alemanie ceteri paribz tot castas
et imaculatas virgines repisse sic in tra
Nürēbergā. qd locutus sūt vivūt cī d. p
pe laboz manūsu op̄ emīmō i pīmū do-
mibz ve plurimū; et i extrema arte. Op̄
pida emī aliq ibi modica sūt qd bis tū
abūdāt virginibz; ut hā anno qdā castitas
emulcas in republica accusauerit; op̄
cent in tāto nūero de qd futuri mariti
necarijs spoliarent vxoribz. In villa-
gijs dñicis adiacētibz non minor est co-
pia virginum; vbi tū acrī ipugnat a cle-
ro dissolutissimo et a tpaī dño / p eas
inuitas pleriqz hā iura naturalia mō-
moniali lege subiecte nitit. Et qd ibi
sepe magis fames diuini fobi existat; alio
bi tū sicut ibi non repit hoīces a deo im-
diante recte et sine erroribz inspiratos.
Unū experientia pteunc didici qd vera
sunt que pīmetunt de diuino et supno
regimine; in quo p vocationem dantur
necessaria documenta humanae vite; ita
ut quis spūales ille formice monas-
tha et principe ac doctore egat terren-
o non tū diuina inspiratiōe suffulte rege-
no carere videntur supremo.
¶ De mutuo et frātio inuamītē et de
tripli gradu in mōrimonio caste viue-
tūm. Capitulum x.

Capitulum. vi

Libri

Primi

R **E** **T**is formice monarcha care et fama redolentes apud homines; quod bona antisibi mutuo in tranquillitate matrimonij principalius fiducia placet et sacra obtemperat. **H**ec probatio per metum tam illibate conservare gestiebat; verum et concordiam iugem in eis custodit; maritus debitu iugale nunc exigeret, quemadmodum in paucissimis sialibus reperiuntur. **C**ertius enim semel in anni spacio; et dum taxat tempore et verisimile fuit problemum concipi. **I**n quo etiam statui innocentie satis apostolus propinquat. In quo inter homines nulla fuisse discrepantia; si propterea pma nec castissima femina alio tempore recte fuisse percussa fuisset. **H**ac enim ob causam deo ait Henr. q. Non est bonum hominem esse solus faciamus ei adiutorium simile sibi. **A**nde enim non inueniebas filios adiutorios; immisit ergo dominus soporem in Adam. cuius obdormitus tulit unum de costis eius; et replevit carnem per eam; et edificauit dominus deus costam quam tulerat de Adam in iugiter et adduxit eam ad Adam. Per quam oiam ut gloria innuit pacem et concordiam innuit creator voluit; et in matrimonio quam necessaria foret mutua obtemperatio; quam natura a deo profusa tam manifeste in forma posuit. In qua etiam docet pcpue quod lis esse debet status infanticos in matrimonio. quod obtempas et pacificus. de quo pincipiat sapientia Eccl. xxv. dicitur In tribu est bene placitum spiritui meo; que sunt probata cora deo et hominibus. concordia fratrum. et amor proximorum. et vir et milier bene sibi conscientientes. **P**iger. Reparasti ne tuo tempore talis modi copulam matrimonium que miraculose sibi et pacifice coniunxit. **T**heol. Inueni ut reor non selecisti plurimes admirandam stupendamque constitutam a quibusdam fuerint in coniugio. Et sub gradu triplici. Quidam enim casus vivebant ad modum naturalis legis Alij ad istar. b. Nesciolas virtusque patetis; una vel pauca concepta sibole/ oratione descepit vacare ceperunt. Alij etiam pro posse imitari conati sunt Ioseph celibatum et beatissime virginis. **F**uerunt enim in multis tempibz viri quodam et naturaliter cohabitatores casti et viri sua uxoris circa civitatem Nurebergensem gineam. Ita enim matrimonio suorum suscepit Nurebergensis diocesis persone devote dominum; in eodem proposito iam multis annis usque

Capitulū

quintū

IX

ad seniū p̄tinuarūt et in deo fido ita p̄ in idipm, ne tēcer vos sothanas p̄fē in
securabant. ¶ P̄iger. Hec que assentis cōtinētiā vīam. Sūt aut̄ s̄z raro in cō
baud dubiu magne deis̄ miracula q̄ iugio aliquā virtute muniti ab alto cbas,
ego nō minora reputo. Et pdigiū triūz r̄ismate emulātes meliora. Sp̄us em̄
pucrop q̄ in igne p̄ieci tpe modico illo vbi vult spirat. Si igit̄ sapienti viro
les̄ cuaserūt diuite. Hi aſ viri part̄z et vteroz cōiugū oīb̄ attētis circūstāt̄s
femine de q̄b̄ affirmas die noctez et recipiāndicte p̄tinētie accōmod⁹ et p̄
omnis plūmis ad ignē applicate vener̄ babilicē inspirat⁹ diuinit⁹; non s̄ retrā
dei nutu sol⁹ illeſe p̄misit. Quis em̄ bēdi tales a superrogatiōis opib⁹. Spe
pietātēre poterit; et ob ea nō inq̄natus ritū (inqt̄ Apl's) nolite extinguere. Et
abire. Quis q̄sō s̄ arida ligna fragilia idcirco vbi p̄us immediate subiungit.
igne applicauerit et adustione eoz non Hoc aut̄ dico fm indulgētiā; sc̄z reddi
sentur. Quis deniq̄ scorpioni tā diu niōcm debiti et exactōez/nō fm im̄ piū.
turno tpe cobibitas toxico nō lederet Volo aut̄ oēs hoīes eē sc̄ me ip̄m; sed
vulnere. ¶ Theol. Bñ sentis, q̄r reue vnuſq̄q̄ p̄pū donūbz a deo, alt⁹ qdē
ramlier viro casto ignis et scorpio esse sc̄; alius v̄o sic. Verū tñ est ut dicas; q̄
potira q̄b̄ si de⁹ custodierit ut p̄mit̄ bec castitas et oīs virginalis p̄tinēta
nōmiraculī ē et sol⁹ dei digit⁹. Testa deſtores bz hostes in clericoz nūero;
tur illa h. Bmb. in li. de offi. vbi di. Ja. bz v̄ic q̄ aut scripturas scrās et sc̄o
nua diabol. via iniqtat⁹ /scorpiōis p̄ rū ignorat̄ doctrinā; aut eoz q̄ vener̄
tutto /nociuūq̄ gen⁹ est femina; cū defuīetes voluptatib⁹ in alijs ex mali
pm̄as stimulat̄ igne accēdit; flāmige cia virtutē castitas odiūt; q̄ se turpis p̄
roigne percutit p̄cīum pariter habita suū solēne votū spoliatos esse p̄spicūt.
tier̄ currit fundamēta mōtiū. Si v̄. Et q̄uis auct̄e ap̄līca p̄dicti tres ḡd⁹
nō sentie cobabit̄/viscaris nō deerit m̄ficiōialis p̄tinētie sat̄ roborati sint;
¶ diaboli. ¶ P̄iger. Sūt ne tales modi cosdē tñ breuib⁹ exm̄is naturalib⁹ et bi
de p̄missi caste vivēdi in m̄rimonto storici declaro. Prīmus em̄ modus
suadēdi cōlūgib⁹; p̄bēdi potius; quo nūq̄ p̄eta debitu in cōiugio /nisi
Qd̄ is moueo; q̄r pe p̄i alii q̄t̄c̄ q̄ col conceptus p̄babiliſ tpe; naturali legi
lide sacerdo: n̄ q̄dam tales solēt perseq̄ conformis est; q̄a p̄mis parentib⁹ si p̄
¶ Theol. Nec passim suadēda se ista i severassent in originali iusticia tent⁹
diferēt plūmis; nec vbiq̄ vitāda. Su. fuisse in status p̄meui innocētia. Eū
p̄m̄ audisti; q̄ mira uila nō se ad cōse dē modū infūct̄ p̄bes tpe / volucrū/
q̄ntā trahēdat̄ q̄ p̄ulegia paucoz n̄ et iumētor̄ ḡna seruāt feminē; q̄ conce
facit̄ legē cōmune. In carne aut̄ p̄ter p̄to fetu marē nō admittit̄. excepta so
cōrē vincere; angeloz nō hoīz est cōt̄ lū eq̄. vt Alberth⁹ li. xvij. tradit̄ i suis
ter. Sūt p̄terea q̄dā p̄stut̄ i m̄fimo arialib⁹. Secundus etiā grad⁹ q̄ vna
no adeo fragiles (et bz infinit⁹ em̄ suscep̄a ple vel plurib⁹ pari p̄posito
mer⁹) q̄b̄ p̄fati m̄oi casti vivēdi s̄cim cōtinētia in m̄rimonto incipit̄; mul
possibilis; et q̄ eos attētari laq̄i fierent rastēt̄ p̄scrārūq̄ bohetille grad⁹ exē
demōia. Talib⁹ idcirco Apl's. i. Loī. plaria. Sic em̄ parētes Isaac virisse
et tolē tradit̄ ḡnālē reg'laz. Nolite frau vident̄ licet iam vertuli. In cui⁹ signuz
dari inuicēmisi forte ex cōſensu ad tps Saracē cōcipere debere audiēs ange
et vacetis orōni. Et itaq̄ Reuerūni lo dixit Ben. xvij. Postq̄ cōsenui et
b

Libri

Primi

Sic me⁹ vetul⁹ ē/voluptati opā dabo
Sic parentes Joan. de cui⁹ mīc dicit
Zuc. Post dies pceptiōis scz occul-
tavit se Helizabet mēst⁹ duob⁹ ex fœ-
cūdīa vīcz fīm glosam. q; scribo opam
dare amplexib⁹ digna videbaſcē rubo-
re. Sicq; qđ magis p̄hat apostol⁹ / ml
et adhuc plificatiōib⁹ apte fecisse legū
sur. ut beati Nicholai parētes; q; post
vnicū ferū orionib⁹ ipetratuz deinceps
cōtinētē vixerūt. Sic mīf sc̄i Hadinū
di Etuariensis archiep̄i marito mo-
nasteriū intrare p̄suasit; et ipsa in seculo
deuotissime deo misstrauit. Parimo
do bē memorie Maria de argines:
q; multis claruit miraculis in mīfimo
mortadē a vīro et a do p̄cib⁹ obviūt
siml' vīta celibem ducerēt. Et teste bē
Hiero. Melania romana nobilissima
in anno etatis decimofr̄to viro tradi-
so / cū eodē septē annis virxit et idē vī-
ginti annis renūciavit: ipm̄q vīp suū
ad cōrēptū querit seculi: ministratrix
facta oīm paugm̄ occidentalis ecclie, q
terra oīa late describit Vincēt⁹ in suo
historiali speculo. Tertius est effectissi-
mus grad⁹ mīfimo: q; retētā virgi-
nalis integritas q; p̄fessores mītos in
veroq; sexu habuit. Primo qđ Eb̄ii
genitricē, et Joseph Eb̄ii nutritiū. Dei
de vt in vitaspatrii leḡ / Eucbarista
pastor ouīu et Maria ei⁹ p̄wñriq; sin-
gulis noctib⁹ in sacc⁹ dormiētēt / sua
vita paupcula et virginali scr̄p⁹ duox
abbat⁹ vīta angelo teste supabāt. Pa-
riformis sc̄i Joānes abbas videns
ad nomiatiōem et p̄ntiā cuiusdā casti-
rustici erisse a possesso boīe demonem
quē nullaten⁹. Joānes expellere po-
terat ruralez istū quē vndeū annis
didicit / nullo cōscio vīore conseruasse
virginē; castimōe sue p̄plicat. ut Lassia
nō secūda q; est ex vīto sublecti. et iā ē
nus tradit in colla abbatis nesto. Ita in erīmis an traditīs. Id cīrcō ḡd⁹ et
Thomas brabāt⁹ in suo li. de apib⁹ nēctie p̄iugalib⁹ stāt debite. Ad secundus

Capi

Capitulū

sextū X

sato: q̄ p̄mo ei opus est cū summa dili-
gentia naturas & cōditōes ac circūstā-
nas psonarū sic affectat ad constitutē
egnoscere. Deinde si quis talia oīa re-
gerit castitati alludentia; caueat ne vo-
tu ad id firmādū statim admittat. p̄o
inde occasōes incōtinētē doceat ex-
cludere. Ibi tñ puldeat ne ex separatiō-
psonarū si fieri 2gruit nocturna in alia
vix camera facendo diuīsim / de incon-
tinēta adulterij nullū possit sinistruz
intervenire iudicū: ad qđ demō mul-
tū machinat. Postremo doceat lugit
diuīnū implorandū esse auxiliū: & in
nullā fortitudine 2fidāt p̄pria memo-
ri eū esse debēt illud sapientis Da.
p̄cī viii. īmo ip̄i Salomonis ut dicit
glosa dicētis. Puer erā ingeniosus: &
sunt̄ sum sīam bonā. & cū essem mao-
gi bon⁹ / veni ad corpus coinqnatū.
Et vñ cui qm̄ alii nō possum esse con-
tincere nisi de⁹ dederit: & hoc ip̄m erat
sapientē scire cui⁹ esset hoc donū. Adū
dūm: & depcat⁹ sum illū: & dixi ex to-
to p̄cordijs meis. de⁹ p̄iū mcoꝝ. vi
de libet reliq̄ deuotioē plena ibidem
ca. ix. Magis tñ b̄ vt glosa subiugit/
pulo & baptisimū babēti corp⁹ īconq-
notū cogruere pōt. Ex p̄fariis ligilq̄
iā exīmis: quō mltē diuīne formice mo-
norcha qdāmō careat: & tñ in iugi pa-
ctib⁹ mutuo setē obtemperant.
Quō in brūtis qbusdā aīalib⁹ qdaz
est ratio / memoria / & sollicitudo de nō
iudicāda facilē plator⁹ vita. Et de sā-
cis ep̄oꝝ. q̄rūdā exīmis. Capit. vi.

Et sua republika īnest cīs q̄
dārō cura & memoria. Rō
nē haccipe p̄ virtute estimā-
tive potētie: q̄ etiā irrōnabi-
lia oīa fīm. Biūcēnā ex sensar̄ itētio-
nib⁹ itētōes nō sensatas elicītū: q̄ p̄tē
temidatē aīalib⁹ mltā mīra & idūstrio
lāficiū: oḡ; nūc fētū edūcādo: auīgys

sanitatē p̄ditā repando: nūc spēm suā
aut p̄priū idūtū tuēdo. & ita de mī-
tis alijs actiōib⁹ q̄b̄ huānū itēlectū se-
pe ī admiratiōez cōvertūt nō modicā.
Est em̄ vir̄ bec sup̄ maī aīalib⁹ rēne-
carētib⁹ & diuīno regimini iuxta id qđ
bruta sustinēt primor: & ī minuts aī-
lib⁹ vt ī apib⁹ & formicē ad p̄uidēdū si-
bi & suis mirabilior. Tales bodie ēē δ **Z**
berēt p̄tinue p̄ncipū oīm / & potissime
plator⁹ eēcīe rō cura & memoria: vt be-
potētie illūtate diuīnē sibi p̄missaz & **E**
publicā facilius possent regere. Ex q̄l
sollicitudine & ad Thessz. tertio ait apo-
stol⁹. De cētō frēs orate p̄ nob̄: et fīmo
dei currat & clarificēt sic & apō vos: &
vt libērēt ab īportunis & mal̄ boib⁹.
Et p̄ma ad Tim. ii. Obsecro p̄mo oīy
fieri obsecētōes / postulatiōes / grātia
ciōes p̄ oīb⁹ boib⁹ / p̄ regib⁹ & p̄ oīb⁹
q̄in sublimitate 2stituti s̄t: vt q̄tam &
trāqllā vitā agam⁹ in oī pietate & casti-
tate. Hoc em̄ bonū est & acceptū corāz
deo salvatore nō: q̄ om̄es hoīes vult
saluos fieri & ad agnitionem veritatis
venire. ¶ Diger. Tales scio esse dche-
rēt nři ep̄i & psules: s̄z heu oēs q̄a vide-
mos in alemania dētiores sunt q̄ mī-
dani sedlarū p̄ncipes. & qđ q̄so de p̄la-
tis vel pastoriib⁹ pleb̄ minorib⁹. ¶ The-
olo. Lāue ne temerarte iudicēs: & ne ī
illud terribile Lb̄i verbūz incidas q̄
ait. Nolite iudicare & non iudicabim̄
ni: nolite cōdemnare & nō cōdēnabim̄
ni. in eadē em̄ mensura qua metem̄
ni / remetet vob. Nūq̄ de multitudi-
ne fando ḡnaleim de malo p̄feras sen-
tētā. alioq̄ gn̄icōlum iudicīi vīx / vī
euades nullatenue. Si: ut em̄ p̄la mī
ecclīa in cōmunitatē nūq̄ anathema-
ticular; semper p̄sumens in mltitudi-
ne esse innocentes oīdēt ita tuīpē faci-
to. nī a sup̄mo iudice vēlis p̄dēmnari.
Nō iu oī loco & statu boui mgl̄ admīz
b b

Libri

Primi

ti esse p̄nt. Est interea certū satiſtū do verſū: vīcē te errasse grauif in tua ſe
ſudiciū b̄ſil' r̄ eſſe p̄ſu: nptuſū. q̄ oēſ tētia. nā de plebanis m̄ltis q̄rum vīa
alemanie p̄ſules nō vidiſti; r̄ ſi audisti b̄ſ est notior nō ambiq̄ bonū ſenſis;
de ſingulis r̄ de q̄busdā mala dīci; vi de ep̄is h̄o p̄ exīa ph̄bo. Uuit em y
de ne id ſapiēſ incidas. Innocēſ cre reuerēduſ paſt̄ r̄ dñs d. Frideric⁹ de
dit oī verbo; aſtutus p̄ſiderat ḡreſſus v̄fſas de Fr̄aconia orientali genit⁹ no-
ſuos. Prover. xiij. Qui cito credit le- bili ex genere: q̄ duduſ ſac⁹ Mēvāber
uſis ē corde. Nec m̄trū ſi in talib⁹ q̄daſ gen̄, eccl̄ie canonie r̄ ſacerdos/traſmā
deuotarij r̄ zelotypr̄ d̄cip̄ unēſcip̄: q̄ di oblectamēta ſpreuit ſia: vt ſua do-
ſalloſtū ſtūlū abſt, nā r̄ ego iſraelita ſuū ex tentōz p̄maria a cōcanoniciſ electus
pulū ſuū abſt, nā r̄ ego iſraelita ſuū ex eſt: r̄ credo digne in ep̄um: in tali ve-
ſemine abrae de tribu beniamini. Non videt̄ discordia in q̄li oīlū in ſumis p̄
repulit deus plebē ſuā quā p̄ſciuit. an tific⁹ vt fert̄ electus fuerat. de q̄iden
necſit is in helia q̄d dīc ſcriptura: vīcē, z in metro dixiſſe fert̄. Ne patrē patrū
Re. 19. quē admodū impellat deū ad fecit discordia fratrū. Fact⁹ iſiḡ ep̄us
versū iſrael dīcēſ. Prop̄has tuos occi de q̄ nobis fmo/mores ſetōs recenra
derūt altaria tua ſuſſoderūt: r̄ ego re uit p̄or: ſi q̄ntū ſtatū ſuū d̄cuit. Nā in
lictuſ ſuū ſol⁹: r̄ q̄ruſ aīa in meā. S; qd dicit illi diuinū r̄nsum⁹. Reliqui mibi ſcia mūdus/man⁹ p̄tra multop̄ in-
ſeptē milia viroꝝ q̄ nō curuauerūt ge ſtris p̄tib⁹ ep̄oꝝ morē excusit ab omni
nua ſua ante baal. Sic ḡ r̄ in b̄ tpe reſiſto uaco munere. Nulluz voluſt̄ hie
liquie ſim electionē ſalut facereſt̄. P̄i vt alij alemanie ep̄i ſuffraganeti ad ſa-
tabat em̄ etiā ſctis p̄beta/iudicio d̄cerdotalē vſum p̄tinēt̄. Nō ſecrāſ ſi
ceptus biu manō: q̄n terrā iſrael plenā niſi p̄us ad terrā p̄ides ſacramētū
vidit idolatriſ ſe ſolū p̄mansiſe dei ſp̄elliōis antidoſo ſe expurgallz. Pau-
colā, q̄r vt h̄cſia. Ḡeſḡ, p̄bat ſup̄ Eze. perib⁹ piuſ: mediocriſ diuinituꝝ r̄ reli-
In p̄ncipio p̄betaꝝ ſpiritus nō ſem giōſ ſonte miscdiſſimus erexit. Ne
per p̄tō eis cit ad cognoscendū accul- ſcio an viro iſti in ſp̄ualib⁹ aliqd defue-
ta. S; p̄iger. Galte multi ſunt: v̄l qui rit: in tp̄alib⁹ tñ regimē grauabat aia
daž; de quib⁹ p̄miſi. vt in libzo legiſt̄ innocētis ni miſi. Unde accidit: vt la-
erpiētie. Maniſta ſunt (ait ap̄l's ad borare p̄ virib⁹ q̄tēn⁹ ep̄atiū ſcederet.
Gal. v. Ioga carnis q̄ ſunt fornicatio/ In curia illud p̄t̄q̄t̄: r̄ obtinuit, ſic ſo-
iūmūndicia/iupudicitia/luxuria/iolo mō, puiſuſ ſobcadē nccia:nō in eadez/
rum ſeruſt̄/veneficia/intimicitię/ ſi in poſſeſſiōe ei⁹ vīta ducit p̄ ſia cle-
tentōes/emulatiōes/rīce/ire/diſſētō rīcale. Fuit p̄dem in moꝝ mactēn dīo-
nes/ſecte/inuidie/bomicidia/ebrieta celi(tpe q̄ ſui iunior) q̄dā ep̄us Ekar
tes/comellatiōes; r̄ his filia; qui talia diu noīe ſiſis ſacrificr̄: mūdū tā
agunt regnū dei nō p̄ſequent̄. S; Thc. toge fugiēs/ vt in oppido Laudebar
ne minorib⁹ nō iudico ſuo em̄ dñi ſta dignis audierā ciuib⁹ paucos cē ſci-
bit v̄l cadet q̄ḡ ſuſ. Unū credo ve ſes q̄ ep̄i p̄ſonā extra ſuū palatiū/ v̄l

Capitulū

sextū XI

terra ecclīā infra anni spatiū vidissent. armat⁹ p̄cib⁹ i sortē cedet spurio / vel al
 holebat h̄cīā ut in sua curia symōia teri apostatico clerico, vnde nisi elector
 vicarē ordines p̄scrre sacros ⁊ mino vīe acq̄uerit⁹ / reatū mortal' crīmis nū
 res in persona p̄pa. Ad quē eādē ob cāz potis⁹ euadere. Hoc igit⁹ vltio velut dī
 o p̄queru meo nativo ⁊ a meis p̄nibus uino mor⁹ sigillo / ⁊ velut qđā dīmino
 dū cēm iuuenis missus sum p. 4. dīo⁹ mūcrē munit⁹ / p̄firmatōe⁹ electōis
 celso; vt sinc macula p̄mitat⁹ lymonia ⁊ ci⁹ suscepit regimē. Aduolare autē ce
 ce p̄firmatōis ⁊ ordinis lācmēta sus⁹ pit vltro (vt est solitū) cognatōp̄ ml̄titu
 cipem. Vixit p̄cera in būamis nūp̄ sa⁹ do nobilis; sine qđb⁹ mō vt dī nō p̄nt re
 nō meo tpe sc̄tē memorie (vt dicere au⁹ gi⁹ p̄cētyrānos cathedralē ecclīc, c̄cpit
 deo) reuerēd⁹ dīs Sebastian⁹ tridē. hec turba q̄ fm̄ Seneccā solū p̄dā seq̄
 time ecclīc p̄st⁹; q̄ in miouib⁹ p̄stitut⁹ in tur/copij⁹ se velle replere frenis: ⁊ ex
 vniuersitat⁹ Tienēn studio ⁊ ali⁹ oīz aduerso h̄i qđb⁹ obligabat i pecunij⁹ ec
 bonor⁹ viror⁹ iudicio vitā sc̄tām tenu⁹
 clesia debita postulare. Et q̄ i thesau⁹
 it. Erat cēm nobil⁹ ḡne l̄rāx / studio dili
 ro ecclīc solū erāt nōmō ⁊ n̄bilis tūmula
 ge ⁊ sp̄ali ḡfa p̄tē plati⁹ eis diuine p̄
 bāt p̄sanguinei ep̄m: vt reddit⁹ aliq̄s
 dī⁹. c⁹ rci cā vītūra pedes L̄bī sedē
 ecclīc aut p̄petuo vēderet; aut ip̄ignora
 dī⁹. c⁹ rci cā vītūra pedes L̄bī sedē
 re valeret cū Maria / q̄tide horā ele
 git aliquā ad vacādū oīcō p̄tēplati⁹ assue
 tus / p̄pā t̄chōauit mīfīa deplorare: ⁊
 Hic postremo se iuitissimo elect⁹ est i
 dicere p̄sanguineis spū vt puto p̄pē
 ep̄m dīce ecclīc, c⁹ electionē refutavit
 p̄tātissimē sc̄tēs q̄ eadez ecclīc ⁊ pene
 ne attinēt vēdite: ⁊ ecclīc dāna q̄ pote
 os ecclīc in t̄bentonīa adeo p̄sse s̄f sp̄i
 stis resarcite; qđb⁹ exhaustis me sc̄tore
 mo; ⁊ mole rep̄ t̄pali⁹ ⁊ negotor⁹ sc̄lī:
 nec obulū ecclīc vt petīt⁹ velle alienat⁹.
 r̄qđē cas regētis nō sic oīl p̄curato
 res paup⁹ ⁊ aiap⁹ pastores; s̄z cē vide
 res paup⁹ ⁊ aiap⁹ pastores; s̄z cē vide
 anf capitanei militū ⁊ paup⁹ negle
 ctores. ob quā cām p̄stat antiq̄t⁹ dīm
 Alb⁹ resignasse Ratisponī. ecclīc p̄ncipia
 tiōi studuit: ⁊ i anni spacio dīe clausit
 tractam⁹ finalē p̄suasus a iuri sp̄itis/
 on⁹ pastoral' curie semītūnuit⁹ accepta
 uit. Hi cēm timorate p̄scie viro dixerūt
 p̄ vīde ⁊ seq̄ntia ab abbate mulbrun
 nēn. didici dīo⁹ Jaāne; q̄ in seclō cx̄ns
 collega extitit ⁊ notari⁹ dicti dīi. Ec⁹
 ce dīc/dicebat: ecclīc hec q̄ntum lapsa
 sit in sp̄ualib⁹ ⁊ t̄pali⁹ ip̄e nost⁹: dī vīa
 p̄bitate nō abigit: cūct⁹ est⁹ ḡt⁹: c⁹
 lācmēta p̄tētib⁹ armat⁹ ⁊ elect⁹
 sc̄l⁹ p̄cordis; q̄bēc si electōi resignat⁹
 verit⁹ / ecclīc cui aliūde ad bonū obliga
 mini/dilopidatiōis piculo i reb⁹ ⁊ mo
 n̄b̄ expōnce⁹; ⁊ fortassis infēdentib⁹
 sua republīca diuina rō cura ⁊ memo

Extremuz / cum vīte sc̄tīmonia celebri
 . ¶ Piger. His mor⁹ exmīs frutū teo
 meritati mee renūcio quā habui de p̄
 lat⁹ oīb⁹ theutonie. Et pie credo: si tao
 les fuissēt i pm̄itā ecclīc / qñ n̄cē erat
 miracul⁹ succurrere ifidelib⁹ pauca
 p̄ eos oīs deus egīs signa ⁊ pdigia.
 ¶ Theol. Reete sent⁹. q̄r bodie ad eos
 q̄ p̄sunt fidelib⁹ nulla ē necītas faciēdi
 miracl⁹: s̄z op⁹ ē vt iuxta doctrinā p̄n
 cipis/pastor⁹ oues ⁊ agnos p̄scāt vī
 ra / t̄tuosa / pdicatōe / ḡtīosa / ⁊ t̄pali⁹ b
 studio. vt eis sic formic⁹ sagacib⁹ insit p̄

Libri

Primi

rla. **S**3 his modo relictis/ad alia ppe dictoēz in citate die ac nocte. Circūda
ratē pcedam⁹ formicarū.

De citate morali: et labore bono tri- bit eā sup muros ei⁹ iniqtas; et labori
pli. q̄ bona fecerit duo cōcilia gnalia medio ei⁹ et iusticia; et non defecit de
nro tpz; q̄ ipossibil sit mō gnal eccie r^o plateis vsura et dolus. De religiōis ac
formatio, et de plator in his excusatio vince et radices dei platauit fili⁹; q̄ oli
ne/ et victor dissimulatō. **L**a. viij.

Bonū sūstine ciuitatē pstruo. **D**icit palmites suos usq ad mare; et usq
unt formicæ; quā distinctam q̄ ad flumē ppagines ei⁹ sic alibi dī.
bītacul diversis plantarū te Destruisti macerā ei⁹; et vindemiat
gūt pcul. in q̄bō triplex inuit mirabi cā oēs q̄ pegradiunt viā. exēmavit cā
lis istop aialū opatio. Nā citate quā aper de silua; et h̄is fera depast⁹ ē cā,
dā sibi pstruit. bītacula varia sibi edi **P**iger. **T**pe nro q̄ Lōstārīsc gnale B
fīcāt, et talia tegūt et estū et pluuiaz di celebzabat et ciliū/qntū memor; d̄ re
versis plātar pcul. In q̄bō opatiōibz formatōe ml̄tū tractabat l̄ eodē singu
nullū sue spēi bñt mḡm/sed deū tm̄ loz statū citat eccie, et letat⁹ sum p
mō; et instincū i talū pstruciōe sim⁹ tūcīn his q̄ dicta sūt mibi, q̄r in corde
regunk et reformatōe. **T**q̄ aut i his dixi. In domū dñi letātes ibim⁹; in e
gerūt ppe eoz q̄ ad gnalia p̄tinēt cōci atrijs vix stabat pedes nři p̄ deforma
lia; platoz p̄cipue. **H**i em̄ ciuitatē mi tiōis malicia. **S**3 frustati sum⁹ a de
ltātē eccie suis in edificijs qntū sua ī⁹ sserio nro, aduenit postmodū b̄ ples
est/ vbi ruinā patif/ deberet reformatōe Bassiliēc p̄ iliu; qd̄ pene in oīm bul
re; hoīes diuerb̄ mōis deo ibi obsequēt ciliū. **R**ogauim⁹ in codē cōcilio
di cōstruer; vt ab estu vicioz/a gelici d̄yō inimicop d̄fēdere et p̄tegre; et se
se vbo et exmo bie talz/ vt in his a spū ut id fieret. **I**nstituebat ob id disputa
divino mererent p̄ncipal dirigi. Ita tio spēal dicta reformatōj; et usq ad
em̄ bāc ciuitatē vidit Jobs descendēt sex ānos iā crebro disputatu est de di
re de celo; et i codē ozirī p̄mit. **A**ldi i uersoz statū regatōb; nec in effectu
q̄t ciuitatē sc̄tām bierlm nouā/descen⁹ usq bodic vidi. **S**cire ḡ multe cu
dētez de celo/a deo paratā/sic sp̄sam p̄o; vxp ne de totali reformatōe eccie
ornatā viro suo. **S**3 heu hodie res v̄o i mēbris et capite aliquā spem bie pos
sa est i p̄iū. nā potior ei⁹ portio status sum⁹; vt iocundē cū pphā canere posse
ecclesiī magna in pte dephmīt auari
cia/supbia; et vrinā nō incōtinētia. **D**e onfcti sum⁹ sic p̄ solari. et silia. **T**he.
q̄bō p̄s. lamēta di. **D**e⁹ venerūt gen No oīno frustra celebarta fuerit duo
tes in hereditatē tuā: polluerūt tēplū ista p̄ cilia. Nā i p̄mo iuecatissimū scis-
scū tuū. In pte vbo secularit ad eo v̄o ma eccie qd̄ ana nullis modis mederi
biq̄z rupta se pacis federa/ vt i eis illō potuit; diuio regimine ablactū ē. In al
pp̄be locū bēat. Effusa est p̄tentis sup
p̄ncipes; et errare eos fecit in inuia/ et tero vbo crudelissima bussitat̄ p̄secutō
nō in via. Et itep dīc de ciuium mali- et eoz ifidelitas; q̄ null' tractatib; nec
cia atq̄ imprecat. Precipita dñe: dñi fidelii gladio sub q̄ infiniti corrupti ex
celinguis eoz. qm̄ vidi iniqtatē et p̄o penit totalit auersa s̄t, mitigata ad mi-

Capitulū

septimū XII

etat sopia plurimū. De totali ac quā
 depingis reformatiōē ecclie ad pīs / et
 ad apīnq futura tpa nullā penitō spem
 bēo. nū qz volitas bona i subditō dicit.
 rō qz illō platoz malicia i pedit. tū etiā
 qz illō elecē dei qz psecutiōibz maloz
 pōbantō expedit. Exī de b accipe in
 arte architectonica. Da em architectū
 exūcīz artificiosum; si is maria con-
 grua lignis v'l lapidibz caruerit; nūqz
 domū p̄struct. Da rursus ligna vel la-
 pides in maria etiā nobili; si domifica-
 torē nō habucris; domo idonca z has-
 bitanibz sg careb. Si p̄terea domus
 aliquamvis tuis accōmoda nō fuerit;
 z edificata fortassis eis obfuerit; cur
 ei pūdes p̄stueres. Hec tria cum re-
 formationi totali ecclie applicab; qz ipso
 sibilis sit ipē metalibz oculis videbis.
 Uer de reformatiōē p̄ticulari in ciui-
 tate ecclie possibili in mlt̄ statibz z reli-
 gione/ nōdubito qn casde dietim itro-
 dui videm⁹ in quibusdā monasterijs
 z quēnbz; hz cū quāta difficultate no-
 uelassim⁹. Si em p̄sente gnali cōcio-
 lion in Basilea in annis sex nec vnum
 qdē fragilis seruus monasteriū/ coopā-
 tētiā seclari cōsulatu reformari potu-
 st; qz q̄rūdā inhibitatiū vitā maliuo-
 la z usdē astāte scutitā; qd qzō speran-
 dū est de viropz nobiliū vel līatoz col-
 legio; qz ruinas z deformitates suas
 in pīnaliibz ex̄ntes domibz; non mō ar-
 mis chalybeis; hz ēr qz dec̄iora s̄ebali-
 bus z lignicis p̄nt defēdere. ¶ Piger.
 Puto platoz malicia tot⁹ mali cā est
 in subditō. Si em pastores boni cēnt/
 ad mox eouāde vestigia greges ven-
 iet. ¶ Theol. Partibz hz nō in toto er-
 ras. In gregē cūm pecudū fortassis ita
 est v̄t osserz; hz in cētu hoīm qz libertate
 potuñtai nō sic. Vz p̄tērē vrb. Gregz.
 doc̄ ancestoritas; qz nemo apli⁹ nocet i
 dei ecclia qz is qz in dignitate v'l ḡdu or-

dis p̄stitut⁹ suis facinoribz plebē scā-
 dalisat. Et dū pastor; p̄ abrupta ḡdit/
 grec in p̄cipitiū labit; dūqz caput egro-
 tar cēta mēbra lāguēt. Nō sic ac i s̄bd̄o
 tis imitatiōis facilitas a virtutibz pla-
 topz capiz; sic viceversa ab eisdē exīm vi-
 cī discl̄. qz peccare facil⁹ est mltitudi-
 qz bñfacere. Virt⁹ (inqt phus) ē circa
 difficile in nō habituatis z iſuerz icelli-
 ge. Et lata ē z spaciola via qz ducit ad
 p̄ditiōes iarta hō z stricta ē qz ducit ad
 vitā. Primā em vitā egrediunt plimi:
 secundā hō pauci. qz regnuz celoz vim
 patit̄; z violēti rapint illō. Malā ḡ cō
 seqūtiā formas in morali maria. Qz ac L
 boni pastoris vestigia seq̄ sepe abnuat
 p̄plūs / mltis exīmis nō factis tpe do-
 cere possum. Utidim⁹ nāqz legatū sedz
 apostolico cardinalem virū omni san-
 citate preditum dominū Nicholaus
 sancte crucis/ legatum in Francia; p̄-
 fessione z vita semper carthusiensis or-
 dinis; platum certe quasi ordinariū
 de iure cōmuni super terras legatiōis
 sue officio cōmissas. hic quātū p̄feco-
 rit ī eisdē p̄tibz scūt mlti. In reforma-
 tiōis em maria nōnulli sibi resistentes
 in faciem appellarūt. mlti alij mlnis /
 alij vero collidis modis alijs sibi non
 obediverūt. Habuit⁹ in Germania
 in annis plimis a sumo p̄tifice trā-
 missum legatum dñm Julianum car-
 dinalē; cui⁹ vite sc̄issime virtutibz qz
 tu in me noscit hñana fragilitas/ nul-
 lū vñqz platū parē illi agnouisse puto;
 qui in reformatiōis sc̄tō ope quātū pre-
 pedit⁹ z quotiens psecutiōne passus
 sit/ omnes vidim⁹ qz vitum istū agnou-
 ius. Nō min⁹ em curabanz̄ci⁹ exīma
 z p̄cepta a mlti⁹/ qz si ea tulissz semi ifa-
 mia p̄lat⁹ alt⁹. Sc̄io p̄terea vñi ordi-
 nē inē mēdicatiū ordīcs/ cui de⁹ iā an-
 decēniū pusdit de duobz bonis z bñ-
 uolētissimis capitibz; quoqz vñ⁹ gnāc

b 119

Libri

Primi

Nisi magis est totius sui ordinis; alio modo per tyrannide deformata templum dei cultum et populum; deinde loca secesserunt quas co-gregatae sunt ad eum synagogae bonorum et fortis virorum, quas reformauit predicta per viribus. **M**achabaei, et iudas machabaei sumus sanctos; et post eum ionathas fuit eius lexis, etiam aiosissimus; tunc alchimus, et quod habet de antiochi capitanei est tristis ad sumum sacerdotium; frumentum potestia seculi, securitatis et deformatioe regni Hierosolymensis et predicti percurrit totis nisib; diu sustinere coacti fuerunt ibi, viij. et viij. et viij. machabaei. **S**icque omnes sanctissimi soli istos, et pastores oes alias in predicto custoditos esse docentes. Augustinus in regula, ubi dicit ad subditos. Predicti seu proprie-tati misericordia: quod inter vos quanto in loco maiori, tanto in predicto maiori est. In statu tamen predictis non sunt; sed in quantum in se est istud optineat (iuxta doctrinam apostoli) arguitur, obsecrat et iacepat in paria oī et doctrina, ne a posteriori fiat scissura; dis-similare optime non nunquam subditorum virtutia minorantur; ubi ex correptione probabilitate adueniret mala, sic per chirurgi-cus morbum in corpore infirmi aliquam reliqua minima nocuerunt; ne eundem curando defici oī vulnera permanescerent in cecitu. **S**ic primus Israel rex rebellis sibi nodum firmatus in regno spiritu bono docente; quem videlicet saul adhuc habuit; non corrixit, maiore enim multitudine sibi obediens; tunc quidam filius belial dixerunt. **R**eg. x. Num saluator nos posuit iste; et desperaverunt eum; et non attulerunt ei munera. Ille vero dissimulabatur se audire, et eo tamen abiit pro exercitu quod tenuerat de corda, ut videatur promittere. **P**ari modo timore rebellis vel furetis militum titulis per primum principem rex Darii potestissimum invictus punitus Daniel in lacu leonum periclitare, quod si non fecisset, vita regis fuisset in piculo; nec liberatus fuisset da-gles hi erraverunt de quo veritas ait nichil. ut huius Dan. vi. **S**ic matathias dominus luc. x. Ecce regis tibi per celum et terram; quod sacerdos et pastor israelitici prolivides absconditi beatus sapienter et prudenter.

Nisi domibus vias rectas et occultas fabricantur; quod satias occulte sepe inhabitant. Ecce terrena moralis natura itinerum, nam vias in domibus rectas fabricantur; quod semite dicuntur et methodi quod breviter aliquis ad terminum ducit, tales etiam facilius occultas et easdem sepe inhabitant. Per quod omnia viajari perpendunt ad creatorem docent in formis naturalibus et spiritualibus iaceant omnia sapientia. Vnde igit recte itinera sunt sive a viajari semita declinantes, unde eadem sive sua est sapientia per Salomonem puer, iiii. Dirige semitam pedibus tuis; et oes vice stabilescent. Ne declines ad derretur nec ad sinistram. Auerte pedem tuum a malo, vias enim quae a dextris sunt nouit dominus peruersus, hos sunt quae a sinistris sunt. Ite autem rectos faciet cursus tuos; itineraantes tua in pace producet. Tunc autem recte et abscondite sunt modi divinae et regnandi fidelis, perrogationis opera deo obsecrandi fideli, quod si non fecisset, vita regis fuisset in piculo; nec liberatus da-gles hi erraverunt de quo veritas ait nichil. ut huius Dan. vi. **S**ic matathias dominus luc. x. Ecce regis tibi per celum et terram; quod sacerdos et pastor israelitici prolivides absconditi beatus sapienter et prudenter;

Capitulū octauū XIII

reuelasti ea pūulis, de q̄ Job. 4. dicit̄ themat̄ ecclastici cām nō virāt; pīum
 Ad me dictū ē, s̄bū absconditū; q̄ si fur- suor intētōez sc̄tam cassant; et m̄lros
 tūc suscepit auris mea venas susurrij discretos viros actiue sc̄adalizāt. Ec-
 ei. Bialis aut̄ bō nō p̄cipit ea q̄ spūs ce q̄ng mala. Primū inq̄ toxicū mor-
 dei sit. stulticia em̄ illi; et nō p̄t intel- tis m̄l̄s sepe spinat̄. q̄ dū putat̄ mor-
 ligere. q̄ spūal̄ examinat̄. Vias non bōb̄ antīdotū; in expt̄ applicat̄ for-
 occulas et rectas bō tūc inhibitat; q̄n su- tassis id qd̄ prūc ē venenū. Monet id
 perogatōis oga secreta p̄tēplatōe exa- minat; et talia ope exeq̄ p̄ virib⁹ discre- An facili⁹ sit eē iustū iudicērōl̄ bonum
 te attentat. Tales vias incedere debe medicū. Hāc q̄stionē cū me p̄nt̄ i vni-
 ret p̄tēplatue vite vic̄ q̄dam virt̄ reli- uersitate Coloniensis qd̄libetari⁹ defini-
 giōes approbatas p̄fessis; ob p̄curāduz nādā tradidiss̄ cuidā magno i medi-
 fructū ataq̄ repeat̄. M̄l̄r ep̄i; et q̄ ex offi- cīs doctort̄ste diffīcultates m̄ltas me-
 cīo bñt p̄dicare s̄bū dei. q̄ ad t̄les oēs dicie art̄ adduxit; et inf̄ cēfa m̄bi me-
 spectat p̄cipue; ea q̄ p̄ secretū p̄tēplatōe morabile s̄bū prūlit; quō Arnoldus
 n̄is hauseruit alijs s̄bū velscp̄to trade de noua villa oli medicoz sūm⁹ calcu-
 re. Unib⁹ Greg⁹, in d̄ cura pasto. iubet lasseti hūano ḡne cē poise ifirmitates
 platū p̄dicatorē p̄ cūctis cē in p̄tem disticas duo milia centū et xxxij. in q̄
 platōe suspētu. ¶ P̄iger. Quid ergo varietate qd̄lū id qd̄ vñā infirmitatē
 erit; vñ qle dabat̄ iudicū de q̄busdā re fugat; aliam illico adducit et iuvat; et
 ligiosis; nō solū dico de possessionat̄.
 H̄tīa mēdicatib⁹; q̄ ab ecclia p̄ alab̄ cu- qd̄ vñā morbū curat; alium intoccat.
 rādis dari sunt pastorib⁹ ecclie in subli Quo audito alienis hoībo medicinalia
 dis; et in nulla vñiuersitate i medi- individualia suadere horruit; in exptis
 cīs q̄duati; nec aliūde app̄me vel p̄ mediciis min⁹ credidi. Si expt̄ aliqui ero-
 funde i eadē arte erudit̄; passim se de- rāticos clementi⁹ iudicauit. Secundū ma-
 medicādis vel subleuādis egrot̄ cor- lñ ē. irregūlaritat̄ p̄ sequuntur piculum.
 p̄ib⁹ intrōmittūt; viā p̄tēplatōis q̄icel Quis em̄ in tāta varietate morboru⁹
 serūt̄ p̄ies cor⁹ relinqnt̄. Quid pīu nil omittit de p̄tigētib⁹ i noscēdo mor-
 dentis in alemania ep̄is; q̄ tanto one- bū specificē et q̄duat̄ i vñēdo t̄ps̄ ido-
 re castrop̄/cītatū/militū/ et silu⁹ t̄pa- neū i celo subtilit̄; et i elīgēdo medicie
 liū negocioz tumultib⁹ sūt circūdati/ necāria artificialit̄. Scio q̄ndam ma-
 vē respirare vix valeat; et q̄ oīno spūm q̄duat̄ doctorē; q̄ reḡ Romanop̄ et
 p̄tēplatōis a curā aīc in se et p̄t̄is vē- alioz illustris viroz phisic⁹ sepe lau-
 den⁹ penit⁹ extingnere. Quid demuz- dadibilis extirrit. Hic publice in serio au-
 de plebanis et plaz̄ inferiorib⁹; q̄ ad vi- debat diceret; cīre sat̄ phabilis multos
 am vite p̄tēplatue/ etiā si als sine q̄ui- se iterfecisse egrotos. A q̄ dū se sc̄itaret
 bus petis sūt rariissime vñ nūq̄ se ad- cā. Rñdit. q̄n in expt̄ p̄tice de scholis
 habitandū ponit; q̄nimo alijs talia fa- et libris p̄mū veni/nesci⁹ de m̄l̄s q̄ me
 cē. pbib̄. ¶ Theo. P̄t̄iū certe q̄ ita postmodū docuit expiētia. vidi quō p̄t̄
 s̄bōnorij (rāseō em̄ nūc d̄ duob⁹ relis- es neci traditi ex ignorātia/ q̄s ex itē-
 q̄s) m̄ltipli p̄t̄i cothena se p̄strigūt, tiōe curare q̄rebā. Lām etiā anathēa-
 q̄ toxicū mortis m̄ltis sepe spinat̄. Ir- tis isti neq̄q̄ vitāt̄. q̄ ea itētōe pīa m̄f-
 regularitas pena sele sic illaquant; ana- eccīa audire leges et phisic⁹ sub late ex

Libri

Primi

cōcātiōis sentētia ībūst ad curam stupēdīs corporalib⁹ exercitij. *La. ix.*
aiap⁹ obligat⁹ religios⁹ ⁊ clericis; vt
tales sc̄tis studijs ⁊ sacre scripture li-
bris quoꝝ est iperscrutabilis fm Au-
gust⁹. p̄funditras aīm dārēt indefessuꝝ;
vt in rub. ne cleri. vel mōachi negocij⁹
secularib⁹ se immisceat tituli ipiꝝ pō-
dus docet ⁊ snia. Et ibidē sup specula
p̄hibitriōis supfate notā ⁊ causam assi-
gnat Honorius in hec verba. Theolo-
gie inq̄t studiuz cupimus ampliarī; vt
dilatato sui tētorij loco funiclos suos
faciat lōgiores; vt sic fides catholica tu-
tio; fiat; sc̄z circūcincta muro inexpu-
gnabili bellatorj⁹ quib⁹ resistere vale-
at ascendentib⁹ ex aduerso. Prediciti i-
sug religios⁹ ⁊ etiā si seculares sint cle-
rici patrū suor⁹ intētione q̄stū in eis
est frustat⁹; quoꝝ p̄ncipalis erat inten-
tio ⁊ studiū p̄cipiū; animab⁹ p̄uidet⁹
non medcri moritoris corpib⁹; q̄b⁹ ple-
ruꝝ plus ad spūm coopāz egrotatio
q̄b⁹ medicinalis valeat opatio. Eū inq̄t
Bpl⁹ infirmor tun̄ fortior sum. Et q̄
dā sc̄tōz patrū rñdit infirmo fri curaz
poscēti corpis. Rem aī virtutib⁹ tuis
necessariā amoueri desideras. Merito
aīt bi de quib⁹ loquimur derident
a viris bonis ⁊ prudentib⁹; quos ideo
scandalisantiquia ad tractādū celestia
⁊ ad curādū spūs nobilissimos vidēt
ex auaricia vel ex būana laude vrinias
amplecti hōim ⁊ eoz stercore. Unū ta-
les abusus vidētes bi ūligios⁹ boni q̄s
zel⁹ dom⁹ dñi comedit religionē taliū
lomētant⁹ velut destructā Hierusalēz
olim p̄pheta. Hieremias th̄reno: n. 4.
Quō inq̄t obscurat⁹ est aurū: mutat⁹
est color optim⁹; dispersi s̄e lapides sā-
ctuarij in capite oīm plateaz. Qui ves-
cebant⁹ voluptuose infierūt vīs; q̄ nu-
triebant⁹ i croceis āplexati s̄e stercore.
¶ Utupakiners ocū: ⁊ cōmenda la-
bor triplex. Et de q̄rudā boīm bonor⁹

Bm mares q̄ feminē in for-
mīcīs ad laborez egreditur
vniuerse p̄ turmas. Docēti
hoc vitare inera oīū ⁊ deli-
diā; q̄b⁹ fomenta vīch⁹ p̄stan̄. Labor
em̄ corpe⁹ seu mēbroꝝ fiat exercitij⁹; si
ue in alia castigatiōe corpis; siue i alia
vite actiue medijs; vbi q̄s mēris p̄tem
platiōi ⁊ vel libor⁹ studio se nō dederit
fm cōmūnē legē tā neccari⁹ est oīb⁹; ve
sne eo null⁹ rite ad vitā theologicam
mīgre possit. Unū dīc b. Greg. li. 6. mo-
ra. tracēas illud Exodi. 19. Laue inq̄t
de⁹ p̄ Moysen ad p̄l'm/ne ascēdas in
mōte; nec tāgatis fines Israel. oīs q̄ te
tigerit mōte/mōte moriet⁹ man⁹ nō rā
get eū: z lapidib⁹ opp̄mek⁹; aut p̄dodet⁹
iaculis. siue tumētuz fuerit; siuc hō nō
vivet. Popul⁹ aut̄ a mōte p̄bēt cum
lex a deo accipit⁹; vt vīz q̄ infirmis ad
huc mērib⁹ trena desiderat⁹ ⁊ p̄siderare
sublimia nō p̄sumat. Unū recrē dī. Si
bestia terigerit monte ⁊ lapidabit. Be-
stia etēm mōte tāgit; cū mēs irronab⁹
lib⁹ desiderijs subdita; ad p̄eplatiōis
alta se erigit. H̄z lapidib⁹ p̄cūtis; q̄ sū
ma nō sustines; ip̄is supni pōder⁹ icl
bus necā. Qui ḡ culmē p̄fectiōis app̄
bēdere nitunt⁹; cū p̄eplatiōis arcē te-
nere desiderant⁹; p̄us se in cāpo opis ⁊
exercitij⁹ p̄bēt; vt sollicite sciat si nulla
mala primis irrogat⁹; si irrogata a p̄e-
timis eōnīmis porat⁹; si absēct⁹ bonis
tgaliib⁹ neq̄q̄ mēs leticia soluat⁹; si sub-
tracē nō nimio merore sauciāt⁹. ¶ P̄is
ger. Prout ex verb tuis sentio triplex
cōmēdas laborē. Unū q̄ ad modū me-
chanici opis exerceſ manib⁹ v̄l'pedib⁹.
Aliū q̄ corp⁹ vigilijs ⁊ cēlūnjs ⁊ abstine-
tūs ⁊ cilitūs domat⁹ ⁊ silib⁹. Postremo
eū q̄ licite conuersando inē boīes quis
aim refrenat ⁊ tra trā/odīū/omōrem/
tristīā/letītīā/delectationē ⁊ aduc-

Capitulū

nonū XIII

sus passiones siles. Queris igit̄ quis quētib⁹ statim audies. Ulex p̄us volo
hōp laboꝝ est melior. ¶ Thcol. Quā noueris: q̄ ex q̄nq; vel sex causis eue-
st̄ ex natura op̄is bonitatis gradū ba- nire potest/cur aliq̄ tam gravis exerci-
b̄t̄ eo ordine quo audisti minoris eti tia h̄c nō valent. Ex dispositione v̄c̄z
am meriti esse videt ceteris parib;: et mi acris. ex pplexio corpis. ex zelo pfectio
noris difficultatis p̄mis q̄ sc̄dus: et n̄s. ex habitu iunctūt̄. ex fictiōe hypo-
idē q̄ vltim⁹. Lui aut̄ oēs/vel eoz ali cr̄sis. et ex sp̄ecialib⁹ donis. Ser em si in
qui magis sunt necessarij ad pfectio- regiōe aliqua est multū calidus / dige-
nem acqrendā attente quisq; in sua le- stionē ve inquunt p̄blici impedit; ad ex-
gat conciō. Sicut em magis op̄z pau- teriora euocat; et abstinentiores facit ho-
gem distri laborib⁹ manū q̄ p̄bilo mines ex pseqntr̄. et ex aduerso frigida
phari apud Bristolē; ita apud Eb̄ri regio poros p̄stringit corp̄is: et calorē
imitatores doctrinā plus vrget multos exinde p̄ antiparastasim augere pōt in
arte v̄t̄ mechanica p̄ v̄ctu babendo/ stomacho. Unde puenitio in nr̄is p̄t̄
opus sit fm exercitū q̄ corpus atte bus frigidis viri qdā hyemali tpe pl̄
rit. Ad vltimū tamē gradū quo medi comedunt q̄ estiuo tpe. Nō q̄ mirū: in
ante passiones vincunt / et ad mediū regionib⁹ calidis hoīes ieunāt facili⁹.
deducunt in aīa p̄ occasioñes habitas. Eōplexio etiā corp̄is aliquā bz: vt i na-
m exercito: ib̄ oīs impfectus tenet ten- tura frigidis līqt̄/flegmaticis/vl me-
dere. et audisti in auctoritate b̄ti Bre- lacholicis/cib̄rā modicus sumit a q̄-
goij. quia in eisdem cōsūtū virtutes busdā et raro adeo/ ut in p̄patiōe ad ali-
acue necessarie. Sine p̄mo aut̄ et secū os eis abstinentia videat adē miracu-
do laborādi genere quidā satis tranq̄l losa. Patz etiā h̄ in qbusdaz femīs / et
li esse possunt p̄ loco et tempe / et iurta in viris frigidis/in ranis et fp̄tib⁹; et
dispositi complextiōis sue/vel consue- mo in pfectis aialib⁹/ve in v̄s̄is: q̄ m̄lo-
tudinis acquistare naturā et virtutem. tis mēsib⁹ in hyeme nullū penit̄ cibuz
Tales em duo ēdus nō virtutes sunt / sumit i loci silvestrib⁹ vl abdit⁹. Zel⁹
soltē p̄ncipales: iñ virtutes eis media p̄terea pfectiōis ad obseqndū deo acri-
tib⁹ acquiri p̄nt̄ in edomatōne corp̄is ter/ad sarissacēdum p̄ petis virilis/ et
ad spūm. Qualiter aut̄ assumēda sunt ad adhēdum deo pacato et edomito
talib⁹ / et in q̄nto vide de hoc collationē co:pe p̄les ita stimulat: vt ex amoꝝ ma-
abbotis moys secundam: in qua Las- gniudic excessū i exercitūs tātū faciat
fianus facundissimus illud docet ele- q̄lis vide repidis ip̄ossibil⁹. Tidem h̄
gantissime. ¶ Piger. H̄ce mirat̄ sū: apte in philocapt̄ erga femias amore
cur in nostris partib⁹ non modo sicut ceco et venereo: ex q̄ qdā tota hyeme s̄p-
olim regiant̄ viri q̄ corpus ieunīs et nudis incedunt capitib⁹: alij vētūmēris
abstinentijs aggredi audeāt/flagellis/ carent necessarij: alij bastiludis leta
et duris alijs exercitijs: sicuti fecisse le lit̄ impingūt mūtuor: alij vigilat inhūa
goni sancitor: canonisator: mulei et pa niter: et ita de reliquis: que oīa vincit
tres in ege pro et in scybia de quib⁹ vi amor cecus et leviora facit. Cur aut̄
tasper truz plene edisserit. ¶ Theolo. xp̄i amor et charitas dilectionib⁹: que ve
Quāuis modo nō tam crebro sic oīm Lāticop. 8. dī. v. lut mōs fort̄ ē: his
replantur de quib⁹ refers: tamē multi maiora n̄ poss̄ facēt. H̄i⁹ ilūg iuēs
sunt adducēt̄ deuoti tales de quib⁹ in se tut̄ ardua nouit efficere. puta si quis

Libri

Primi

essuet⁹ est pene a cunabul⁹ modicū vi^o rā recepit aquā. pīcītiā a q̄ sepi⁹ absti-
ctū z amictū bīz; sic vidim⁹ pauges in nebat/ tā curioses se apīqs z distāntib
villagijō: vestiby tā pīcītiā modicis in diuidebat frīb ac minutati occītē mo-
bycīme: vt si eas dē delicate nutritus de lebat inē man⁹ me notareka circūscē
ferret tūmō ob amore dei: scītūs eē vi-
deret. Hīctio em̄ hypocritis nō minora plorator vix parsimōia possz aduertet
nouit luere p laude vana: vel ex auari-
cia. Hāc ob cām trutanni qdā z mēdi-
ci glaciali tpe nudī sedent in niuib: vt
ad xp̄assionē moueāt dīvites: z ad si-
bi subueniēdū in pecunijō. Prī⁹ cī cer-
tis berb v̄l seminib corp⁹ frīcauerūt:
z ligatur artificialib sanguinē pīstrīn incassum qñ audiētie pīfessionū/pīcta-
serūt: vel poros corporis alijs remedijōs tiōi/oīoni/vel scripture non vacabat:
obturauerūt. Sz z in scītis hoīib sepe statim coqñā pīsertim p⁹ pīndū intra-
guia exercitīa regiūn⁹ ex sp̄cālīb dōis. uit: z cocū ad disponēdū z laborādū
Sic māfestū ē z fuit i brō pīrē n̄fō Do- p futura fratrū refectiōe iuuabat: sol-
minico: qī bumo ecīcē crebro noctes fe- līcīte in mūndando nūc pīsa/nūc olero:
re duxit insōnes. q̄lia exercitīa frīb su- nūc vero coogando ad silīa pīrīs ma-
is ihibuit: nō vt eis talia nō fauercet: sz nib. lapīdeo tabulatu rōtā ecīcā vel
q̄ donū illud nouit sp̄cale / z iſfirmis refeccōiūl (q̄p v̄trīng nō minime ē la-
alijs frīb nō esse cōicātū a deo. ¶ Pi- titudis) strauit z ornabat. Et q̄ scītis
ger. Pores ne pīfere in mediū alijs pīor multū artificalis extītīcībōz ca-
dīwīa clementīa nīis dictō frīgidis in dē arte libris valde notabilib oīq̄p pī-
q̄bō iuxta xp̄i sb̄bū z aplī charitos mul- uīdīt. Et nō obstatib pīdīcīs oīb: in
tōz frīguit donis talibz labōz corpora- bis v̄sq ad annū sue erat pīseuerant
līu seu exercitīo z de q̄bō loqmur dota- circī octogestīmū in regulari obserua-
tos. ¶ Theol. possum mīstiplr. Uidi i tīa. quā tuebaſ p viribz tādē ar pīntī vi-
Italia tpe q̄ fui iunior/ in quētu elugīē ta func⁹ est. Uidi ibide nīi ordinis in Q
si xpe Venetas nīi ordīs pōrē fratrē codē quētu pīcīm/ put ondīchāt sui ca-
Paulū de v̄bē vēfī nō dico boīem /z nīcīes capītī septuagenariūnīq̄bē
vir homūtōez corpe /z gigātū i pīdī- mali tpe/ nec die nec nocte q̄cūq̄ coog-
ctis exercitīs. Nā qn⁹ corpe / statura torio v̄tētē in capītī: in dībū i cēdētē pē-
pusill⁹ / z obesuo erat tot⁹ carnibratq̄s mali tpe/ abstinētia cībī: put tradīt re-
mēbra cī⁹ vīz bērebāt ossibz: attīn tā ala glarī obfūātia dura: z tñ i his tātā p
cer z expedit⁹ oīo fuit z viribz/ vt sebz dītū letītia/ vt alijs frīb p ceteris ho-
in ordīne nō nouerī. Jeiuniū regulare nestū cōmūnīf pīcuraret solatū lītītis
q̄d durat xpe annū dimidiū / pīsolue- loco z tēpe. Novī in nīa prōvīncia de
bat itegre. Earnes nō edebat etiā obī- Nūrēbergen. Quētu frēm aliū: q̄ in sui
lis. die ac nocte seqbāt chōrūz assidue. novītāt⁹ tpe a demōe / q̄ i dolore vīt
In q̄dragēsimali tpe pene pīdīcās q̄tī pīnoscēbat retatōes sustīchōt ac crīe.
die: z occupat⁹ i pīfessionē audiētia assī- Sēpīssicē pīoebat dādo p tabulā pa-
duc. nō dīcā vīno līphato /z aq̄ vīna- cles osculū i ecīcā dīcere alicū sībī note
vīno modicissime v̄tēbat. qñ nō pu- puelle; fuit em̄ pīus nor⁹ a mītis z no-

P

Capit

Capitulū

decimū XV

tu in cītate. q̄ so porē in porta adas; rint mē dicātiū ordines. **Lap. x.**
 siōq̄ dicas/ q̄ tib̄ m̄fūmoniū p̄misē
 rim; r̄ me postules iuridice. **Sepiū** **R**
 siō firmic̄ ap̄sulit in choro ex̄ns/ por̄
 capulare r̄ cappā tradere; r̄ p̄eciam pediat. Uic recte r̄ occle q̄ s̄nt dicti
 recedēdo statim de ordine fugere. **Gz** **viiij.** p̄petate. **S.** Suntē modi diui
 vicin cōpī gra. p̄fessus est eſſi; r̄ in
 quēntus Basiliū. reformatiōe post
 modū effect̄ p̄curat̄oꝝ ḡtiosus. Nā oc
 culte v̄lus ē exercitioꝝ inuisis n̄fis tē
 ḡb armis. habuit ciliciū; nō q̄le por
 tāt p̄ces carthusie. **Sz** p̄textū em̄ ex eq̄o
 ruz ḡrossissimis crinib⁹ r̄ nodis. v̄lus
 ē flagello stimulis r̄ calcarib⁹ eq̄p̄ filis
 bus. **Torquē ferreā** cū app̄stis de eadē
 minera cāpanellaz nodis clam more
 nobilii collo detulit. **lorica ferrea** r̄ a
 lus miris ad domādā carnem instis
 v̄terā. **Crucē hēbat** in stropodio ma
 gnā r̄ lignēā r̄ absconditā sup̄ q̄ tacuit;
 nec v̄llis sub capite v̄tebatur plumis.
 Nec charitatē primi; q̄ feruebat i p̄c
 tore b⁹ pulchri saēdor̄ r̄ iuuenis/ co
 biduit dicta exercitatio v̄l̄ p̄curatiōis
 officiū; qđ in dicto quētu est ḡassimū
 q̄n dieb̄ faltiis circuīret p̄ aitando p̄
 villagia dei verbū; r̄ p̄lm̄ informādo
 cōſiliis salubrib⁹. **Uez** q̄r̄ in genio fuit
 subtilissim⁹; iō est postmodū missus i
 Vienna ad ḡnale studiū; v̄bi annū vi
 tebabēs p̄p̄ tricēsimū/ aia sua deo ḡ
 ta assūpta est de cōp̄. **Sileo de femi
 na reclusa**; q̄ p̄ce magūtā v̄la ē lorica
 ferrea. erro. si nō fuit chalybea. Idē iu
 vētūs sue tp̄ fecit Jobes bñ. dicit⁹; p̄
 modū cuiusq; antistites; q̄i Veneq; z
 uenit n̄f in intravit reformatū n̄f or
 dinis. Erat em̄ eiusdam de maiori
 bus veneris fili⁹; quē p̄tarchat⁹ qđā ex
 pectabat h̄as eidē collar⁹; q̄ p̄af post
 modū elec⁹ ēm̄ eiusm̄ ep̄m̄; aia em̄ p̄
 si fuit veneris i quētu sc̄tōꝝ Jobis r̄
 D. mon̄ quō religiosos pl̄ (pauli.
 v̄ḡt̄ Basilios; r̄ q̄nta bona i ecclia fece

Jas suas multū occultas or
 dinate obfūat; ne ille q̄ exēt
 reintrare volētes obviādo p̄
 é. viij. p̄petate. **S.** Suntē modi diui
 na p̄plādi p̄superrogatōis opa; q̄lia
 cōſebonis religios ad fructū aiaꝝ or
 dinat̄ apte p̄ grūtū; q̄les cē debet de p̄
 dicatoꝝ r̄ minorū ordib⁹; r̄ sibi filib⁹.
 Tales em̄ km̄ ordinatōez ecclie i occul
 ris cōtēplatōib⁹ bausta itra sua loca r̄
 extra excūdo debet alij̄ p̄plāta tra
 dere; nec se ip̄edire mutuo/ **Sz** adiuua
 re potī inuiscē dicti duo ordies statu
 ti ad eosdē fines. Uez sic in repub. for
 micap̄ r̄ in v̄js eap̄ n̄l'a exēs nec in
 trās altiaz ip̄edit in ope/ **Sz** alia diriora
 aialia ipsas r̄ vias eap̄ sepe molunt̄
 struci; r̄ ita ad errore eas ponūt. **Sic**
 in reformatōe p̄tētib⁹ dictoꝝ ordinum
 malores bestie/ demōes vīz talū vi
 as r̄ opatiōes p̄gruas q̄ntūtūq̄ recte
 r̄ caute icedāt p̄pedire uitun̄; vt aut
 se p̄turbēt mutuo; aut vt a reformatiō
 nis ceptē resiliāt p̄posito. **Hac intētōe**
 satbanas in exordio talū ordinū sepe
 visibilr̄ r̄ sepī iuſtūlif frōrb⁹ r̄ ten
 tatiōib⁹ i loc̄ pacific̄ armis applicat̄
 ifernalib⁹ satagebat turbare. de q̄b̄ su
 op̄ ordinū libri m̄ltū r̄ late notat̄. **Si**
 curi etiā i inchoatōe monachoz; v̄l̄ po
 tī i reformatōe talū p̄ma deinōcs vi
 ros religiosissimos vexauerū; pl̄im̄ illi
 que i reformatoꝝ cenobitarū p̄initi
 uoz vita Antonij. s. Basilij r̄ siliū.
 Bishop̄ em̄ nō p̄moꝝ moachoz re
 ligiosorū/ **Sz** p̄mo reformatoꝝ p̄ fuit.
 q̄r̄ vt prestat Euseb̄ in ecclia hist. cer
 tū est; q̄ tpe bñ Marcī euangeliste in
 alekādria v̄bi p̄sul extitit; v̄triusq; se
 r̄us si deles di uissim brac̄la velut mo
 nasterio p̄struerūt; r̄ vitā monastica
 v̄ḡt̄ Basilios; r̄ q̄nta bona i ecclia fece

Libri

Primi

studio sacrap. lxx. sc̄e duxerit. Constat etiā bēm Dionysii bītī Pauli apli disciplīm eplaz ad Dymophilū monachū intitulasse scribēdo. Et si exordiri placet; alioꝝ; stat dei filiū i assūpta bu manitate pīmū vna cū discipulū inchoasse mores & vitā; ad q̄rū iūtar supracitorū ordīes sc̄e institutī pīmit. Lertū ē cīm ex serie euāgelicā; in senatu aplorū xp̄m pōris/petrū suppōris/iudā; p̄cu ratoris/pbiliūpuz qdāmō portarū habuisse officiūz. In eis paupertas fuit & abdicatio oīm rep̄ tr̄paliū, teste Petro Mat. xix. pditore dēpēto ibi. Ecce nos reliquimus oīa. Ibi castimonia fuit; ob quā Joannez a nuptijs euocauit. Ibi obīa fuit ad xp̄z. Studiū ibi in xp̄i doctrina nocte fuit & die excellētissimū: dicēte saluatorē oīm. Discite a me: qā mit̄ sū & hūl̄ corde. Predicatiōis et̄ exercebat officiū qn̄ miss̄ eos bios ad pdicādū an̄ faciē suā. Possessio rex tē poraliū grādis nlla; s̄ paupertas affuit copiosa. Hāc ob cām ut opinor demonis malicia a p̄ncipio mēdicātū ordiñā: q̄ plibatā xp̄i vitā fuare deberēt; p̄ cūctis p̄ se & p̄ qsdā de clero sepe veravit; & bodie p̄seq̄ nō cessat ad extremū plus q̄ ceteros ordīnes: & in locis vbi nūc ad vnguē regulas suas obfūat: q̄ rū in tyrānides sc̄e nec xp̄i fidē/nec p̄ tri nauiculā/ita nec religiōes istas de lere potuit; nec dlebit deo p̄ptio i post erū. queadmodū recolēde & sc̄e mēorie mḡt Henric⁹ de bassia sacre pagi ne p̄fessor pulchre deducit in lectura sua sup̄ Sch. T̄ P̄iger. Cōstat libros suris divini & hūiani & colentib⁹ theologia & sanctiōes canōicas; q̄ dictorū ordinū fr̄s i sacra p̄ptim pagina longe ampli⁹ q̄ seculariſ clerici doctores laborauerūt. Nam libros fecerūt inūeros s̄. Ebo. ediderūt & Alber. nō soluz i divi coiu; & vtrūq̄ fortassis ex q̄rundā oīa. s̄z etiā in phīcīa schīpuro. p̄m⁹ & p̄fe varīca. Postrema duo q̄z clerū tōgūz et̄ postillator toti⁹ bīblii. Hugo caro, & postrēus Petrus d̄ paluō; medīus alij fuerūt p̄līni. Sup̄ sīnāz libp̄ de tr̄ de thārātāssa; postmodū papa In nocēti⁹; Durād⁹ & mlt̄i sc̄pserūt lanūs me. S̄mōes de tpe & sc̄s: q̄ in cōpatiōe alioꝝ (ut a vīris audīuī līatūs) dicunt̄ aurēi; sc̄pserūt & totum passionale qd̄ lōbardica historiā d̄r de legēdīs sāc̄tōꝝ: Jaco. de voragie. Iohes tanne. epus lūmā p̄fessor: q̄ lūmā lat⁹ p̄sc̄tiosos casus theologicos partē & iūnī dīcos z̄tinet q̄ Johis frīburgēn. q̄ sū ma bīcūtor & dīfētior i cīsdeꝝ q̄ Barholomei d̄ bāxīa. Quis deniḡ tētū qn̄q̄ librop̄ decretalij: & lūmā iūr̄ p̄ leo de oīb̄ textib⁹ phi: quos Henric⁹ krof̄bein d̄ greco transtulit. De noua logica/topicā & sophistica ciūdē p̄bīz quā sub 2pētio n̄ solū in qn̄q̄ /z̄ mol̄ t̄ alij quis tractatib⁹ clausit p̄bīs, & de innūeris alij libris & opūsc̄l: q̄ oīa p̄fata p̄posuerūt fr̄s p̄dicator̄ or̄dis. Porro Alexā. de hol̄; q̄ lūmas scripst̄ maxias & p̄fūdīssias; venerabilis Bēauenfa; nou⁹ Sc̄or⁹. Ioh. richard̄. & alij pl̄tīau q̄ sup̄ sīnās sc̄pserūt egredīci; Astaran⁹; & Jo. erdforden. q̄ iūrū lūmas & Nychola⁹ d̄ lyra sup̄ oēs bīblii libros ad līaz; quē null̄ in b̄ excēsse videb̄t; q̄ oēs minop̄ ordīs fuerūt; q̄s & alios me mēli⁹ exp̄m̄ valerēt q̄ dictū ordīnē p̄fessi cēnt̄. ita i oījō ordīnib⁹ excellētēs mlt̄i exiterūt. Lūz ḡ exdict̄ religiōib⁹ tot fruct⁹; p̄dīcīt ecclīe & bodie i mult̄i p̄tib⁹ p̄deāt; & mlt̄os suā religiōez p̄fessos ab ecclīa canoniſatos bēant; & de p̄fats volūnib⁹ cler̄sc & p̄plm̄ bēat regere; mlt̄i vnde apō qsdā odīuī tale p̄cedat. q̄ Theo. B̄ do. Capit.

Capitulū

decimū XVI

religioses pñis relinq. vnū credo; q
 fidā religiosis abuterenſe uilegys: nō
 ior̄ ordo /z psoq deberet rei. Et certū
 illas q̄ religioez suā mō fuāt pse
 q̄ ad min' nō derent; q̄a tm̄ in suis p̄i
 bus z inchoatōe ordinū scim⁹ psecu-
 tōlō amarissimis eē veratos. ¶ P̄ig.
 Ergo de demō an adbu tales vexet
 religiosos exīto vel ondere. ¶ Theo.
 Manifeste pandā. Nā a relatōe fides
 digna didici m̄gr̄. Suidōis sacre the-
 ologie p̄fessorz /p̄oz Zabati z ci⁹ sub
 poiz; z lepo poiz i Assiaco, p̄uicte Fra-
 cienſi ordis f̄rmatorz; religioe l̄is
 z fama ap̄. phatoz; didici in p̄: q̄ post
 q̄idē quen̄ i assiaco p̄terito āno fdu
 et fuit ad reformatōis dec⁹: sp̄is ma-
 lign⁹ f̄m officinas cepit patēt inua-
 def. fenestras fregit; v̄tēstia subuertit;
 dolia vinaria dissoluti; chordas cāpa-
 nescidit z easde q̄sporauit; cymbaluz
 qđ dūtarat de die pulsari solet ad mē-
 sa z collatōe; tpe pulsuuit nocturno.
 Sc̄q̄ inq̄tauit solu ifra triduū frēs ut
 q̄dō fere duceret ad amētiā, nā d̄ die
 idomib⁹ quen̄ f̄teriorib⁹ d̄ nocte p̄o
 bitantī dormitorio adeo terribilis; vt
 null⁹ f̄m auderet sol⁹ p̄ quen̄ iccede-
 re. Quid pl̄a: vna die inuastit nouitiū in
 etate st̄titū vite sue. xxiiij. circit an-
 noz⁹ vestes lacrauit in. xii. foramib⁹:
 vestigia i eis relinqns vnguī q̄st cui-
 usdō fere siluestris. Alia die i vigilia sez
 oct̄ epiph. dicto appuit nouitio in for-
 mati nigerrimi dicēs. nisi h̄tū or-
 dis eruer̄ die etiā te infictā. q̄ viso z
 audito inuenis alta voce adiurare ce-
 pie monē in xp̄i noīe. Inuastit tūc de
 st̄tit. nā postmodū alī⁹ nouitio cap-
 mon̄ nouo nouitiū. d̄scit se s̄dē. In q̄
 p̄ d̄struxit; z famlo i coqna f̄m neci-
 lucta accurrebat frēs rex lucta amboz
 tatiō fūeti violentib⁹ sat pulchry/
 i cella rep̄ietes mēla/pulpitū/lectū/ z in q̄bore canōice p̄tineban̄ cepit; z in
 fere olia subuersa oīa. vñ d̄bilitatē ad
 facandū frēs detulerūt ad ignē. q̄ fa-
 co statū cū de nouo d̄ manib⁹ f̄m eri-
 puti flamas ignis p̄cicit; z q̄ longuz
 tractū tgis caput ei⁹ i medio ignis de-
 tinuit. dcide nouitiū frēs magno cuz
 labore eripiētes /cū in ecciaz ad lūmū
 altare detulerūt. vbi itato cū demon e
 manbo eoz explodit; z q̄ totū choz vi-
 olent traxit; z adeo p̄uissit q̄uis; vt de-
 mūflic⁹ a demone pene a cīcīs frīb⁹
 dicere eē mortu⁹. Quāobrē oēs ad dī
 genitricē z ad sc̄tos pl̄imos p̄ces p̄ de-
 fūcto ceperūt f̄fdere; z postrēo ad sc̄m
 dñicū feurre re; ob cui⁹ reuerētiaz loc⁹
 nouella f̄lormatōe d̄corat⁹ erat; z vbi
 hec patieba⁹ a d̄mōe. Ecce p̄ iste p̄i
 issim⁹ suoꝝ memor op̄z sup̄ altare subi-
 to i forma viri elegātissimi /z i bitu or-
 dis appuit. Et p̄o q̄ credebāt mortu⁹
 z i f̄m q̄rūdū tacuit manib⁹/vultu ce-
 pit bylareceret; se d̄ medlo ff̄m erigere
 versus altare vt ibi dēu adoraret z sā-
 ctū dñicū. Cepitq̄ currere demon in-
 bec a loco; z d̄sde p̄ diuersas officias
 dom⁹ tōto cū strepitū fugiēdo furere
 vt tori⁹ patrie malleatores adeē putas-
 res. Et qđ admiratōe est dign⁹: mor-
 taliō dūlissimo cōicat⁹ fuit ff̄ q̄ pu-
 tabā eē d̄funct⁹; iuasiōez d̄mōis tā-
 tā ei dinina f̄t⁹ valitudinē tribuit; vt
 mēbris oīb⁹ plena z p̄fecta restitutet⁹
 sanitas. Minobak p̄ea cīsdē dīsib⁹ de-
 mon iste pessim⁹ voce clamorosa; se n̄t
 laten⁹ a domo ista recessup̄; quā dixit
 se lōgo tpe titlo p̄petat⁹ possedisse, sed
 sciētes deo dūoti f̄ses /d̄monē eē men-
 dacē z p̄iz mēdaciō; cepte reformatōi
 ma catti nigerrimi dicēs. nisi h̄tū or-
 dis eruer̄ die etiā te infictā. q̄ viso z
 audito inuenis alta voce adiurare ce-
 pie monē in xp̄i noīe. Inuastit tūc de
 st̄tit. nā postmodū alī⁹ nouitio cap-
 mon̄ nouo nouitiū. d̄scit se s̄dē. In q̄
 p̄ d̄struxit; z famlo i coqna f̄m neci-
 lucta accurrebat frēs rex lucta amboz
 tatiō fūeti violentib⁹ sat pulchry/
 i cella rep̄ietes mēla/pulpitū/lectū/ z in q̄bore canōice p̄tineban̄ cepit; z in
 fere olia subuersa oīa. vñ d̄bilitatē ad
 facandū frēs detulerūt ad ignē. q̄ fa-
 co statū cū de nouo d̄ manib⁹ f̄m eri-
 puti flamas ignis p̄cicit; z q̄ longuz

Libri

Primi

¶ De utilitate pegrinatiois discrete.
De laude et fructu Lbni passionis crebro ruminantiū.

Lapitu. xj.

A Extra domuz via satis recta

e et apia ambulat ut neccaria acqrat pascua. p que docent oes viuetis collegialit seu ciuitate q extra locū sue habitationis pro neccariis edificatorie pnt egredi. Recta eā via mox rectitudine denotat. apta aut est extra domū via recta: qn iuxta Lbni hbdū sic lux nra corā boiby lucet: ut videant opera bona t nra/p q meritoria acqrim pascua virētia here ditatis cēne. Lā aut qre extra domum ambulat est: ut pascua neccaria acqrat siap moralit intelligo: v'l corpū, qntū cūq em qd vitā duxerit bona t clausam/tm sepe op est ut p victu vtriusq hoiby v'l p libi 2missis extra domū egrediat. Si via recta; nūc incedere gestat sive in via pedū fuerit sive mori. nō ambulat pnt sine teste socio in abditz/v'l vbi sordes ec psluerat coiter. velut in angulis. alioqñ spolū piclo se qd pmitit in rebus honori vel thesauris aic pcernebū. ¶ Piger. Dic qd si occurrat aliqd miraculū nro factū tpe d bono fidelī q extra suā habitationē p deūdo p aie v'l corporis neccariis divina grā visitat sit in hoc maligno tempe.

¶ Theol. Duplex tibi pādā prigū d uno Lbni famulo diuinis ostēsum in suo co:pali itinere. Nā nro tpe fuit vir ille dign memoria de q tibi in prieitate pma sup retuli: q ob amore dei genitricis ob satissimū p delictis t vt deo vacaret qetus / nonunq ad pegrinandū versus. Bqsgranū de Nürberga se deuote dedit itinerib. Eōsue tudo presea tal illi crebra extitit in itinere: ut infpndiū t cenā t si siti qui p meref nullaten tm biberet / s delectatioi tali ob reverētiā dñice passiōis re-

signaret. Hāc aut afflictionez zelo diuisi amoris assumptā qr forte nature debili nocere potat/ ita tādē miro mōte patuit diuina elemētia. Si qdē in itinere tpe illo t hora qstis dei lūu quare cepit/statiū ore clauso qndā humecta tioez rorifluā ori suo ifundi sensu quā qr haust refrigerat naturam gesit mitrādo deglutire cepit: t oēm scim fibi extinxit; nec b sel tm accidit/ sed qdē die qn stis ut pmetit scim virū verae re cepisset. Lūq hāc diuina ut plūtur recreatioz plūrimo tpe p epissit affuit tn fausta qdā (ut tra dicā) illi dies t hora in q pegrinādo ut antea verus brām virgine in Bqsgranū qui vere estu/sti acuta tētar est. affuit ei am. p̄tūc in ipius itineris spacio abstinetie bone ip̄l viri maioris trāgressionis somētūfons qdā amen t frigid⁹ qdā pugnare cepit ingluies chabtinētia. qdā devicta est: nō appetivū corporis satisfaciēdo bibit: t diuinū quibus suscepit haustus irrecupabilis p tūc pdidit. ¶ Piger. Scire vellem cur de illi suo famulo ob tā qui (si credē audco) excessus trāgressionē tale voluit p solationem adimere. Theol. Re spolūm nō aliud qd ut sup pma ppetate dixi accipito: qr eodē ppensō cām qstis tui bēbis. Audi aliud codē die famulo ip̄sum bñficiū. Est p̄suētudo ml̄tū laudabilis ml̄rox ne dicā plebes ori vtriusq sex in alemania/vernebam magnotorū t nobilis ad min⁹ sel̄ die naturalis in hora aliquā sumū bñfano gñi ip̄sum bñficiū Lbni passionē meditari t remētorari: vt exinde deo gā mala mūdi ferat patient⁹ t virtutes open⁹ facili⁹. Hūc morē postq dei famul⁹ audisset in fīmē cōmēdarī plurimū; cepit tpe eūdē dicti p̄sq deuotus q potuit. Admiratio aut qdā magna tādē cū tetigit vīz acerba t gndse

Capitulū

Vndeclimū XVII

q̄suerit in Lb̄io tristitia tēpe quo pa- squalitatē nō mouebat ad tristicie t̄ do- ntabat in die pasceues. q̄ admiratiōe sā lor̄ sc̄ntimēta/nisi appropinq̄ntē pas- ca crescētē/postremo oīones ingem̄ s̄tōis t̄pe. h̄ vult S. doctor cū i. 3. di. 18. nare nō desinebat ad Lb̄i clementiā; q. vle. di. Quāvis mors a p̄ncipio con- vi si sua volūtas c̄s̄z sentimētu aliqd̄ ceptiōis c̄t̄ p̄uisi: nō t̄n̄ p̄uidetbat vt i- peptibile daret in q̄ p̄ expientiā viri si minēs. iō dubitatēz. i. formidicēz affco- multatez dicte amaritudinis legeret. c̄t̄ nō faciebat/sz solū qn̄ iā iminebat. Nec fraudatus est a d. siderio suo bo. Sic em̄ i nob̄ exp̄m̄ur timorē v̄l dolo- no. n̄ die quadā cū iuxta suā p̄sueta re. Sic em̄ studes vitā iuxtenis; oīz t̄ri- dinē de civitate Nür̄berge exiret ver- bilū finē c̄ mortē. ex dicto phi. in. iij. sus capellā sci Leonardi s̄r̄z x̄pe mu etbicoꝝ. t̄ se moriturꝝ. sz qr̄ nō c̄ iminebat. ros dicte ciuitatis iacētē: ad quā deuo ginaꝝ vt p̄p̄iquā/sz vt distātē: ad triste- toz hoim̄ m̄ltitudo dictim̄ solēt̄ flue c̄ia modicū v̄l nibil mouet. mouet ac̄ī reconstitut̄ in itineris dicti spacio me sensato sc̄ne cēt̄ p̄pinq̄ si sic p̄cogitat̄. dicabūd̄z sitibūd̄z ad obtinēdū id qd̄ Ad secūdū p̄p̄io: q̄ x̄ps i facie/ t̄ i oīb̄ 3 sā dū desiderauerat/iopinatē rāt̄do artub̄ sui corporis pulcherrim̄ fuit: p̄ los suo corpori t̄ tristicia illabebat aie; vt maiori p̄te vite querendō c̄i alij̄ vul- oīb̄ deficiētib̄ virib̄ cogeref̄ soloten̄ tu hilari t̄ iocūdo icessit: t̄ i verb̄ affa- caderes se eq̄ putabat illico aīam e cor bilitat̄ t̄ eutrapelie fortutes pfecte on- p̄p̄dere. Uer̄ qr̄ istud divinū munus dicit. Primū p̄z ex sac̄ scriptura. ex letōrū cūlū cōsciatōis dñice passiōis nō i ha doctria. ex approbata bistoria. t̄ ex rō- diu t̄ p̄mauenſ. sz solū dabat̄ i passio nis id p̄uic̄ idustria. Nā fm̄ hebreos n̄ t̄ trist̄ cuiusdā mōrē circa resū. t̄ laties sacre scripture expositores il- p̄i virib̄ resedit: t̄ vltio surrexit ēt̄ lud P̄. de ch̄ri huānitate ad l̄am ex- diēps t̄ deuotī/imo t̄ dulcī Lb̄i ponit̄. Speciosus forma p̄ filiis boiz̄: 2 passionez mēte reuolendo. q̄ Piger. diffusa ē grā i lobūs tuis. sup q̄b. Hie tria h̄ occurrit dubia. Nibi em̄ cō- ro. i cplā ad Pr̄cipiā ſygine dīc. Abſ- ſtar qdā fr̄eri a xp̄i vita meditādo; p̄p̄ iō passiōib̄ cruci pulchrior vniuersitas tūm̄ vbi passiōis eius fit memoria tur fuit ſygo de ſygine: q̄ nō ex volūtate vi- bulēt̄ t̄ tristē xp̄m̄ p̄ decurſū sue vite ri/sz ex deo nat̄ ē. Nisi habuissz / t̄ in- fuisse exstīmāres. naturalē af̄ cū tristi vultu oīc̄lasset lumē qddā ſideriūnū diu quēz morari teder. P̄rio igis q̄ro. q̄ cū aplī statī ſecuti fuissent. nec illi q̄ Bi x̄ps q̄ vitā duxit pfectissimoz: t̄ sp̄ ad cū zphēdēdū veneat corruiſſente via ſc̄llit publica: an inq̄ martyr ſep̄ Idē sup Maf. dicit. Lerte ſp̄ fulgor- fuerit q̄ passionē ſuā acerbissimā p̄uisi divinitatē occulte/ q̄ etiā i huāna relu- dit; Sedo. v̄p̄ querlationē letā i v̄l. cebat facie/ex ip̄o p̄rio ſpectu diſcipu- tu/ gestu / t̄ v̄bo crebro ſuīs ostendit. los ad ſe trahere pofat; ſic magnes la- Tertio. an ne aliquā ſrifit. q̄ Theolog. pis anulos t̄ ſtipul: ſe ac festucas ſibi Ad p̄mū dico. martyr fuit vt ita dicas copulat. De vult̄ of̄ hilaritate ad ſaz ſc̄lie ifuſe noticia/sz nō ſelu dolorz t̄ ex̄ tā fz iudicos q̄ iuxta catholicos Esat̄o- p̄tia. Ab iſt̄i c̄m̄ p̄ceptiōis ſue noī as Esate. xlj. de ch̄ro ſic p̄dīc. Nō erit ſic ſabut oīz futurop̄ i ſup̄iorib̄ aīe tristis; nec turbulēt̄. vbi gloſa. Semper brepotēt̄; vbi ſbū vidit clarissie t̄ p̄ bilari ſp̄q̄ ſoūd̄ ſuit. Et ibidēb. Hie ſuīſ ſcīaz. sz bec futura p̄gnoscere ſeo ro. dīc. Deniq̄ iuxta p̄p̄enā Esate nō

IEVX Libri

Primi

tristis; neq; turbulētus fuit; q; ejlita; buit q; impfectione; nō includunt. sed
 tem vult; oī tpe pscravuit. Qd i falso
 phi gliant de Socrate. nū. p. s. cū pl^o
 solito tristē aut tetū fuisse. Idc poni; j
 glo. sup Matr. xij. vbi rps pfatū tertū
 Esate. xlj. appropat in mult; sibi; r p;
 libata verba Esate vicio scriptor; omni
 ssa cē dñotat. vñ r sc̄tū doctor ibidē
 facito. imo ps est iusticie. q; homo na-
 sic cōmentat de rpo. Nō erit tristis in
 corde; nec turbulētus in facie. sp cñ hi-
 laris locūdusq; fuit; ejlitate mētis
 seruās. Et si q; ptuz ad pte sensiblē fue-
 rit. ppassio tristice; nō quidē ncētis;/
 s; voluntatis. vñ Matr. xxij. Tristis
 ēaia mea usq; ad morte; bch. Berñ.
 in psona penitentiū fmōe de sc̄tō mar-
 tino zparado xp̄i benignitatē ad duri-
 ciā seculi sic dīc. Dñs iesus libet; me
 cū q; ego secū esse dignaſ; quē inuenio
 q; tēs q; ro; q; occurrit cū panib; fugiet; i-
 q; vultū letū mibi ostēdit; q; mā peni-
 sentiaſ; sicur inoccētā amplexat; vbiq;
 let; vbiq; bon^o; vbiq; pius; vbiq; dul-
 cis cū magna mltitudine dulcedinis.
 Nō facit lugelū; oculos nō obliquat;
 nec retoqueſ; facie; nec verba resonat
 simpullosa. S; occurrit reuertēti; r ac-
 currit i amplex^o flens sup collū meu; ;
 r iubet. pferri stolā pīnā. hec Berñ. r
 alia ſilia de filio. p̄digō cū ſuo p̄re ad-
 ducit. p̄poſito. Historia p̄terea de Aha-
 garo rege auctētata ſcp̄t̄ Inōis car-
 noteñ. ep̄la Adriani ad carollū; r ſnc
 Jo. damasceni li. iij. de imagine gr̄io.
 illissima ſaluator; ab eodē lintheo imp̄s
 fa p̄lbata p̄firmat. Rōnib; etiā idē cō-
 nincſin ſacro eloq̄o fundat; r in mo-
 rali phia. Nā ea q; imediatas deo ma-
 nat fm Lbryk. excellūt alia ſui generis.
 ve in Adā creato r eua. in vīno q; xp̄m
 de aqua facto; r ſilīb; paruit. Sed xp̄i
 humanitas imediatas ſp̄ſancio crea-
 ta r facta est. Insup fm omes n̄c ſo-
 phie pſſores xp̄ys oēs virtutes ba-
 buit q; impfectione; nō includunt. sed
 affabilitas ſeu amicitia eſt vera ac ſpe-
 cialis r pfecta virtus nullā impfec-
 tio nis nota includēs. vt pbat ſctū Lbo
 mas. h. ij. q. cxv), qua affabilis q; e de
 bite primo. de q; sapientia mandat. Eccl.
 iij. Longgregatiō pauperū affabili te-
 ſta cē dñotat. vñ r ſctū doctor ibidē
 facito. imo ps est iusticie. q; homo na-
 turalē eſt aīal ſociale; ideo debet ex q;
 dam boneſtate veritatis manifestatioz
 alijs. Sicut autē homo nō poſſer vine-
 re in ſocietate ſine veritate; ita nec ſine
 d; lectionē. q; ſicut Phus di cit. vii.
 ethicoz. Nullus pōr p diē morari cuz
 tristi; nec cuz non delectabili. Jō tenet
 ex debito qdaz naturali boneſtati bō-
 v; r alijs hoib; delectabili p̄iuat. Nū
 ppter aliquā cām neceſſe ſit aliquā oī-
 os utile p̄ tristari. vt in correcciōe pro-
 petis. ſicut Ap̄lus. ij. Lorinc. vii. p̄ns
 a i peccatū nō bilare vultū oſtēdendo.
 ſic Eccl. vii. Filie tibi ſūr; ſua corporis
 illarū; r nō oſtēdas bilare faciem ad il-
 las. Ergo ad ſapientē p̄inet; vt dele-
 tationē aſferat puerſatioz; nō laſeu-
 am; quā vīrē cauet; ſ; honestā. fm illō
 P̄. Ecce q; bonū; r q; iocundū babi-
 tare fratres in vñ. bech. Tho. Hinc
 eſt; q; phariseis xp̄i discip̄los. imo ma-
 gistruz calūni antib; Luce. ij. dñs ait.
 Nunqđ filios ſponsi potestis facere ie-
 ūnare dñ cum illis eſt ſpōſus. veniet
 autē dies cū ablatuſ ab illis fuerit ſpō-
 ſus ieſunabunt; ſeūnū ſez exultatio-
 nis/nō afflictioz. fm glo. Luce. x. ait
 euanḡlista/exultauiſ tēſus ſpiritu; r
 dixit. Conſiteor tibi pater. r c. que Ll-
 illus. Blberthus magn^o; r Hugo ſ
 xp̄i humanitatē exponit. Imo virtus
 eutrapoliſ; qua q; bene ſci conuerte
 realiqua dicta vel facta in ſolatūz (v
 in. iij. ethicoz ponit Phus; r ſacru-
 doctor ſc̄da ſc̄de qſtione. clxvi). La chia-
 ſe neganda eſſe. uō videtur apparet

Capitulū

viidecimū XVIII

Dicit p̄fca Origenes. Tense traditō erat quasi titillato corde; q̄ eos fallebāt ad nos de Iesu qm̄ nō soluz due mus q̄ boc a nob̄ fieri nō putabāt ve forme in eo fuerit; vna fm̄ quā oēs eū bement' nolebat. Nemo aut̄ sol⁹ facile videtur altera fm̄ quā trāsfigurat⁹ est ridetniss cū aliqd nimis ridiculū sens̄ corā disciplīs in mōte; s̄ etiā vnicuiq̄ sib⁹ occurrit aio. Uel saltē risus pñicio apparet fm̄ q̄ fuerat dign⁹. s̄ic ⁊ de sus h̄ fuit. De q̄b duob⁹ r̄sisb̄ S̄en. li. manā scriptū est; q̄ babebat laporē ad de. iiii. virtutib⁹ dicit. Rep̄b̄essibilis est oēm vsum p̄ueniētē. Ita etiā hodie di risus si est immoderat⁹; si puerilis effus ussim mode a diuīr̄b̄ videb̄ metib⁹. Un̄ sus; si muliebris fac̄t⁹. Odibile quoq̄ Lassian⁹ coll. abbat̄ Isaa. 2. H̄z̄m facit boiem risus, aut lugib⁹ ⁊ clarus, naturā puritat⁹ sue vnaq̄q̄ mēs i oōo aut malign⁹. aut furtiv⁹ aut mal' alies ne seu p̄ēplarōe sua erigit vel format⁹; nis euocat⁹. De scđo risu dīc b. Basili tātū. s̄ frenā p̄ ac mācialiū rez p̄ēpla us in regla. Indōtinētie signū ē iordē tōe discedēs; quātū eū stat⁹ sue pñico nat⁹ ⁊ icōposit⁹ morib⁹ agere i risu. alk̄ xerit puritat⁹. fecitq̄ Iesu būile boiez vtiq̄ subridēdo tñmō leticiā op̄z id̄ adhuc ⁊ carneū; s̄ gl̄ificatiū ⁊ i maiest̄ cari. Indēcop̄ ē ei trepidatē cū sonitu stat⁹ sue gl̄ia veniente int̄nis obtutib⁹ eleuare risu. qd̄ p̄icōtinētiā mēt̄ acciō sie p̄uderi. Ad tertium dubiū d̄ risu cau dēt̄ solet ēt̄ iuris. q̄ res ēgitatē ⁊ p̄stan telo op̄z ⁊ intelligere. ne ip̄t̄. tio aliq̄ p̄ tā aic emollire ac f̄solueſ solet. Quis ſc̄t̄ ſumē aſcribat. Regio ſigis in la sus q̄ alien⁹ cē debeat a religiosis/om̄ croloq̄o risu triplicē. Unū ſtuolum. dit exm̄ in vitas patrū vbi dicit p̄ib⁹ in blū deliciouſum ſeu iocosū. Tertium p̄. charitate manduantib⁹. Risiſ vnuſ nicosū. Pernicosus ē q̄ q̄ p̄iepta le. ad mēsam; quē vidēs abbas Jonnes ticiā ad p̄em mortale declinat cū rōis amare fleuit di. Quid putas frat̄ iſte p̄fensū dliberato. de q̄ ſitas Luce. vi. h̄er̄ in corde; q̄ riſit cū magis flere de. or. Ue vob̄ q̄ rideſ nūc. q̄ lugeb̄is ⁊ beret. q̄ charitate māducatur. Virtuos⁹ ſicut vbi būis Basili⁹. Supflu⁹ riſ. ariſus est quē S̄en. vbi ſup̄ ſic descri. ſit immoderat⁹ signū ⁊ effrenis aic mo bit fiēdū. Nō inq̄ ſit riſus tu⁹ ſcurril̄us. Abi etiā dñs p̄cō ve addit. fm̄ ſ̄ ḡta urbanitas. Sales tui ſine dēre: doctop̄ cōem doctrinā criminā p̄em ſint ſoci ſine vilitate; riſus ſine cachino ſedē cb̄is inuit. De q̄ Pro. 2. 8. Letā no; vox ſine clamore. Tale leticiā v̄l' ve tur c̄ male fecerit; ⁊ exultat̄ i reb⁹ p̄ſ. Ba. ait ſubrisū fuſſe affirmat b. H̄er̄ ſimiſ. Deliciouſuſ voſo q̄ ad tales p̄fens⁹ iſcō Malachia ep̄o. Quid ait nō edē metas nō puenir; ſ̄ ex iordinata aī leti ficas i ei⁹ ſc̄iſuſ/aspectu/bitu/ vultu ſta p̄cedit. ſic de riſu S̄ore legim⁹. Se deniq̄ vult⁹ hilaritatē ſuſcitauit me ne. 18. q̄ audito p̄cepto ex ſenib⁹/disco. ror; nec levigauit riſus, totū ſe co diſci. p̄tāo de dei oracloſ (vt gloſa di.) riſit. plinatū; totū iſſigne ſtū ſpectōis ſor quāobr̄ etiā ob angelo correpta fuit. ma. p̄ oīa ſeriosuſ ſ̄ ſ̄ nō auſter⁹, remis q̄ ſidē nōdū de eius verb̄ babuit. Un̄ ſ̄ inſdū/diſſolne⁹ at nūq̄. negligēs ne ⁊ būis Aug⁹. ibidē dicit in gloſa; q̄ ri bil; ſi. p̄ p̄m̄ea diſſolb̄. Tele ſe fu ſus ſuit diſtabitioſis / nō admiringatiōis iſſe reſtab̄. iob tpe. p̄p̄itariſ Job. 29. ſolū. q̄le p̄em forte būis Aug⁹. ridēdo q̄n rideb̄ ad coa. ſ. cū q̄b̄ querſabar; ſuſmis; q̄n poma qdā iuuenis exn̄ ſb̄ credebant; ⁊ lux vultus mei non cade traxit alijſ. de q̄ li. p̄fessionū dīc. Riſ⁹ bat in terram ſup̄ quo. S. doctor dīc

Libri

Primi

Hoc ostendit: q̄ erat i querentiōe mo deratus. nec eī dissoluebat ad eos in gaudio. vñ dīc. Si qñ ridebā: ad eos saliq̄ signa leticie oī dēs: nō credebāt. s. me cē rīsiblē. Et sit̄ etiā nō erat p̄ tri stitiā de p̄ssus. vñ subdit̄. et lux vultus mei nō cadit. Solēt̄ eī hoīes merore de p̄ssi oculos dimissos ad frā bīe. Et dīs Al. sup eodē dīc. Si qñ ridebaꝝ ait: q̄ ad eos exhibēs hilaritatē. qd̄ ali qñ faciēdū ē. vñ Eccl. 4. Noli cē sc̄ leo i domo tua evertēs domesticos tuos. Nō credebāt. s. q̄ risus vt risus eēt; sed q̄ eēt hilaritas benignitaz magna ma turitate modesta nibil hīs īcepte. fm illō Eccl. 2. Risum reputaui errorē: et gāndio dixi. qd̄ frustra decipis. Et h̄ explanat idē subdēs. Lux vult̄ mei in hilaritate significata nō cadebat̄ frā. Hēi p̄culatōe: sc̄ lux eōz q̄ īceptas hīt letitias et dissolutas. de q̄b̄ dī Sap. 13. Dū letant̄ isanīt̄. Virtuosū būc rīsli Abraā babuit de q̄ Gen. 17. dī. Leo vedit Abraā i facie et risit̄: dicēs in cor de suo. putes ne cētenario nascer̄ filiō: et Hara nonagenaria parset̄. Sup q̄ gloſa. gaſius ē. vñ isaacrisus vocat̄. Seqns af applaudādo dixit̄: nō disce p̄tādo. Et vt ibi Auḡ. ca. 18. dī: hic riſus admiratiōis fuit: nō dubitatiōis: vñ ab angelo nō h̄. h̄ Hare riſus rep̄. hēlus ē. Ad tertū ſigil̄ qſtū tuū ex ter rō riſu ſtuſo recip̄e poſis: q̄. p̄ q̄to p̄fectiōe iporat̄ a cb̄o nō ē negād̄. h̄ q̄ pl̄. p̄dēt̄ aduersa q̄. p̄ſpera fortūa: teste Gen. et teste pp̄b̄r̄a latere ſini ſtro/ aduerſitat̄. s. cadūt̄ mīle; vbi decē milia cadūt̄ a dext̄is p̄ſperat̄. Lb̄is paupertatē elegit et pate opa; fle uissez legit̄: nō q̄ p̄fecta ſc̄rōp̄ dicta de eo locū oīno habet̄. vt p̄emittitur. ¶ P̄iger. Et tēt̄ ſto: et put̄ ex ſup̄iori bus conſicio: res magni p̄fect̄ est et vir tutū maria ſepe/ et mītu meritorū do minicā meditari paſſionē. et mīnōnīl liſt̄ atꝝ regiunt̄/ q̄ h̄. ſuadēt̄ aut ad illā quā laudis meditatiōem: nec exclamatorijs/ nec p̄uatis fmōib̄ fideles. Lb̄i trahere nitunt̄. ¶ Tho. Impfectū meū fateor/ veri p̄lumprio nē et ſtultiā. dieb̄ eīm alīq̄b̄ et ſc̄p̄b̄ meditatiōes tales nō magnipēdi ap̄d me et alīos vt debui; ſz Lb̄i p̄b̄oꝝ imē mor/ et ſc̄p̄oꝝ auctoritatib̄ omīni in me et in p̄ximō: de q̄ doleo. doct̄ ſum etiā cū ſuſiōe mea ract̄: q̄ merito mītuz dolere de neglectis deberē. q̄ reuera a generosiā et a ſimplicib̄/ a doctis/ et a ſecularib̄/ ab op̄idaniis/ et a ruralib̄/ ab his in q̄b̄ q̄s oēs ni fallar ſūmā exp̄ ſum deuotioꝝ acq̄ſiſſe in Lb̄i paſſio ne: dīdīci q̄ ſruſuſom illō ſte memo ria reuoluere qd̄ Lb̄is ſicri mādauit̄. Apl̄s docuit̄: et ſc̄rōp̄ auctoritas autē ticauit̄. Hec inq̄t̄ q̄tiēſcūg ſecerit̄/ vīc̄ ſc̄rādō vel ſumēdō ſac̄m dīs cū: in mei memoriaz facerit̄. vt ecclā in miſſe habet̄ offiſio. et a Lb̄i ſūpt̄ eſt. Un̄ p̄ma Loī. q̄. Apl̄s dīc̄t p̄: uſcharistic p̄ma traditionē Lb̄im dīſiſ ſe apl̄is. Hoc facite q̄tiēſcūg bibet̄ ſi in meā cōmemorationē. q̄tiēſcūg em̄ māducabit̄ ſanē hunc et calice bīde tis/ mortē dī ſuſiōe ſuſiōe donec ve niat̄. In eiusdē etiā laudē ita dīcit̄. S. Tho. in. iiii. dī. viij. q. j. ar. iiii. Lf̄ellōnis ſidel̄ cb̄ianae tota ſūmā conſtitut̄ in paſſione Lb̄i. vñ Apl̄s. j. Loī. q̄. Nō ia dicauſ me alīqd̄ ſc̄re in ſuſiōe niſi Jēſu Lb̄i et būc crucifixū. Luius articuli ſeffilio maioreb̄ diſſi ultat̄. q̄ ſic̄ dī in eadē ep̄la. j. ca. Nos p̄dicam̄ Lb̄i crucifixū ſudeis qd̄ ſc̄dālū/ genib̄ aſtūtūtū. hec Tho. Preceſt̄ ibidē in. q̄. q. lxi. iiii. vbi tractat̄ de deuotioꝝ/ co clūdē q̄ tria ad deuotioꝝ cauſandā ſe accōmodata: vīc̄ dī ſc̄ritū donū: p̄ſſeratio p̄p̄oꝝ diſcretū: et p̄empla

Capitulū duodecimū xix

**De p̄paratiōe cib̄ spūal̄, de duplicitate
dolcedie diuine ḡc q̄ aliqui in eucha-
ristic sumptuōe/ aliqui i altis exercitiis
p̄cipit: & de mirabilib⁹ naturalib⁹ q̄ vi-
deat esse miracula.**

Leptin. 14. **S**unt potuit. **C**enit inter ipsos q[uod] pac
On more apud sibi formice q[ua]dra militis ire debuit ad frā quā di
abū faciūt; t[em]p[or]e & o[n]t[er]no filii suis crux & pedib[us] p[ro]secut[ur]. Tib[us]
ra cibos donatos recedunt. cū alijs p[re]grinis p[ro] loca varia i[ps]i q[uod] ip[s]o
In p[ro]m[is]o p[re]platiuez in se passus e deducet est; ab alto r[ati]o[n]e p[ro] dei
cūd[is] p[ro]r[ati]o[n]e & labor activoz de[st] g[ra]m visitari cepit. Nā q[ui]sdaz o[n]t[er]no
intelligi. **P**onit cūm iste de q[uod] Lu[ci] 14. d[icit]ur, t[em]p[or]e ob dei reverentis dicit p[ro]positus:
c 14

Libri

Primi

et miles effectus in terra proposito rediit, ubi in virum alterum est mutatus. Ex predicatione ei auditio discere cepit; quod loge dominus a deo et in militando anima in diuersis guerris primis nocuisse in mundo. Confessio ne sacramentum omni facinor suorum fecerit; et per loco et tempore fidei prudenter salutem satisteat. Deinde non modo ut antea scilicet sibi in omni spacio eucaristie sacram suscepit. Quo facto in secunda coagitatione etiam degluta ita sacra hostia quidam isolatum precepit saporem dulcem quod est; et per pectus re potuit sibi hunc odoris panis frumenti nouis et optime depistari. sed cum de his miratur et cogitaret cibis super materiali tales saporem et odorem deneret illud non statim evenit; sed logo ipsius tractu postea pri muauit profata preceptio; quod tamen postremo dicitur. Cepit in ea sequenti anno trina vice eucaristiā sumeret; in festivitatibus vicibus maioribus, et in aliis colonie se saporem et odorum predicti a gemitaverunt in perceptibiliitate et in continuacione; quibus evenerunt ad tantam suavitatem quod nulli rei dulci et suani et parisi posset. Uerberat enim inter dicas milles in sua pescis; unde hec secundum etiam veniret; nam non a dei munere, sed vel ab hostiis atque hostiis. In vicibus enim se bituatis et scis uisitis; peritum ita se esse crederet de predictis; quod oia aio filique. Unde testimonium pescis se habet non vidit de talis isolata precepta dulcedie per a deo esse. Ediuerso quoque operatorez domois adeo appropinquare eucaristie effectus ex aio conceperit. Eiusque diu in bac nutaret et bigiturate; evenit deo disponente tempore quod simonem a quidam latro audiuit; distinguente in fortuosa dulcedine quod aliquis non sentit in gustu; sed precipit solu in viciorum quam facit fugare; et in sensibili ducedine; quod preceptis licet animi locundat nonnullis et corpore quod dotatur et ciborum non aliqui obiles et infirmi a christo ne acepserint desitatem letis pasci opibz. Quo auditio milles et esse de se deo genere hominum pescat; et dinceps accioz istud hactenus

opibz opam dedit. Primi enim a milles quod uerat secreto prudenter ibz quod de secundum predicto tenere deneret. sed tamen modo ut tactus est viro plenarius fuit in predicatione publica. Novi preterea quidam a lati virginis bachelo beydimus noise; quod in loco villagi valde rusticano non loge ab Isneth opido Lestata, dioceps nata fuit; et divinitus vocata a primo iuuenetur flore. Nam septembris partem pascens pecora a coetaneis solo tamen numeru nonnullis precebat amatoribus ut illa erat ab isolato purus de loginque sole ferri. sed illa statim ut dolus affuturus sensit ad orationis fugit tutam electendo genua et manus ad suum sponsum quem elegere leuando. sicque teritorum fugit omnibus ad malum machinatio. Venientem pinde ad annos nubiles magnam dulcedinem in divino obsecquo in orationibus sensit et pueri meditationibus; quod sibi exercitatio duota corrigit ad deum et labore in domo et in agris adeo fecerat levias; ut erga pesceret ipsius portiodata femine viribus. Nam pro tota quadraginta stricte ieiunabat. pisces et oleum nigrum et minime butyrum gustabat. in fine in agris sulcos quod a vomere linguisque post aratrum instrumento ferreco dimidietur quod maximus consistit labor, et si quod est terra id culture tam inuidonea erat; ut aratrum seminibus sufficiens non preparat; nisi postremo sulci dividantur. quod tamen partes adhuc velut gluris sibi coherentur. Tempore hyemali quod oia et gelant stricilli me per diurnos labores durissimos pergo ad horam et ultra sepe tam diu coquuntur orabat quibus plante pedum anna in stabulo vel apud pecora madefacte in calcis eiusdem cogelate adbererent et valide; ut solute a calcis cutem virginis excoriarent sepius. Que omnia sibi facta reddebat diuina quam tunc sensit et solatio in suis meditatoribus. Tandem vero circa annum suum xxxiiij. ciuitatem

Capitulū primum XX

Iste intravit una cū trib⁹ sororib⁹: q̄s
stervabat in castitate vngines; ⁊ ibidez
tanta aggregauit virginū alias mul-
titudine vt in opido ppc modico. l. q̄
gines essent in medio seculi deuotissi-
me deo fuitētes cū pposito ita pseuerā
di. corūq̄ mactfecta est. ⁊ demū feli-
citer ppc annū. xl. vitaz hāc resignauit
morturā. ¶ Piger. Lur p hūc lib⁹ iā
multa videris dei fuop dixisse mira-
cula. Nunq̄ naturales ⁊ pbi eisq; ex
punctatores filēs altq̄ mira sciūt face-
re miraculo p tū gerēta. ¶ Thelo.
Sciūt qdem: ⁊ multi talib⁹ abutunt/
aut ad curiositat⁹ aut ad avaricie vi-
tuūliz sint mere naturalia. vt de albo
lapide q̄ Almast dicit. dc q̄ sic dic dñs
Albīb⁹ li. suo de cauf ppteratū elemē-
tarū li. i. trac. ⁊ ca. x. Qd̄ inquit mira-
bile est ⁊ lapis quidā alb⁹ cuius no-
men est almalst: q̄ attrahit ignes ex ma-
gna lōgitudine: ⁊ sequitū cū ignis ⁊ in-
flammat ipo. ⁊ faciūt cū illo decepto
res sacerdotes lāpades ad aras: q̄s p
scipias dicunt accendi: ⁊ sic deludunt po-
pulū simplicē. Seq̄tū aut̄ ignis Bi-
mast albus vbiq̄q; oppositus fuerit ei
sue supius/ sue inferi⁹/ sue a dextr⁹/
sue o sinistr⁹: ⁊ b. p certo est: q̄ lapis il-
le spirat quasi spm sulphur⁹: q̄ spū sic
ignis ad locū attrahit. nec tm̄ attrahit
tur: ⁊ etiā mouet ignis ad ipz: sue ad
reinq̄ est loc⁹ ei⁹ natural⁹: ⁊ aliqd. sic
magnes loc⁹ gnatōis ferri. hec ille. sic
qdā lanā qndā circūferūt q̄ in igne ar-
der. quā qdā salamādre fpētis: ali⁹ la-
nugine plāte cuiusdā ḡsserūt cē. ⁊ Al-
ber. li. ix. q̄ de neutrīs sc cē exptū dic: ⁊
erpḡ sum inq̄t q̄ est lauugo ferri. vbi
em magne massē ferri p̄fabricat⁹: aliqñ
ſundis ferruz: ⁊ euolat vapor ignis: ⁊
cū ille capit pāno v̄l manu v̄l p̄se ad-
beret recto fabricer: ⁊ sic lana fusca: ⁊
aliqñ alba est: ⁊ qd̄ de illo sit ⁊ ipa la-

nugo nō adurifigne. ⁊ hoc trutāni di-
cūt cē lanā salamādre. hec Al. Itē idēz
dicē d̄ lapide Albistō li. suo mineral⁹. q̄
sel accensus multe ānis ardēt: p̄p̄ vñ
ctuosū p̄naturalē. Itē ponit p̄la de co-
rylo: cui⁹ p̄ees diuise se naturalē reunit
unt. ⁊ plura silia expimēta s̄q̄ simplio-
cib⁹ miracula v. l. sup̄stitiōes cē vidēt:
⁊ m̄ apd sapientes sciūt cē nat̄ alta solū.

¶ Liber Secundus. Qe reuelatōib⁹
q̄s credere p̄t bñ p̄bar. de simpliciū ⁊
feisq̄ reuelatiōib⁹. ⁊ de m̄gr̄ Vincētij
laudibus. Capitulū i.

E visibilib⁹ bonis reuela
tiōib⁹ arrider oll⁹ duode-
nari⁹ de formicay p̄petas
tib⁹. Quaq̄ p̄ma ē in dīa
motuū. q̄ qdā repūt emmō. alie alas
acqrūt. alie volat. In quib⁹ triplicē vi-
tam iustop̄ innuūt. actiua. p̄templatio-
uā. ⁊ doctrinalē sue informariuā. In
actiua c̄m vita degētes q̄ corporib⁹ ⁊
frenis negocijs miseric⁹ ⁊ neccitaz insi-
stūt: idcirco in b⁹ mūdi exilio q̄si in ter-
ra repūt. Et templatiōis aut̄ studio se-
dāces p̄ virib⁹ s̄q̄ spūalib⁹ ⁊ celestib⁹
bonis inuigilat cū colubā: c̄ pēne bar-
gētate ⁊ posteriora dorsi et⁹ in pallo-
re auri ad supna tendūt. H̄z doctrina
lē vitā bñtes ex vita ⁊ officio: puta q̄ p̄
teplata alijs p̄ documēta tradūt: non
mē pēnati: ⁊ volāt es merito dicunt:
⁊ vitā apliqaz ducūt. De q̄b⁹ p̄p̄ha ad
mirat̄ Eliae. vi. di. Qui fut̄ isti q̄ ve nu-
bes volat: ⁊ q̄si colubē ad fenestras su-
as. ¶ Pig. Te dicitur nūc de reuela-
tiōib⁹ bonis/ verēcor ⁊ ambigorū ne ri-
diclo te in p̄spectu pluriū expones q̄
utilitati q̄ndā defuies. qd̄ inq̄nt op⁹
ē ſuelatiōib⁹ modnis ſtiloſiſſitere: cū i
ſacr⁹ ſch̄tus/ ⁊ p̄ studiosos i ſc̄p̄ do-
ctor⁹ p̄mēris oia q̄ neccia ſe exp̄lla ſint.
Selāit iob. 33. loquuntur de⁹: ⁊ ſed ſidipz
nō repētit. vbi inſili. glosa dicit. Deus